

W numerze m.in.:

Złóż wniosek do...

- instytucje wspierające finansowo biblioteki

Rozmowa z opolskim poetą i pisarzem

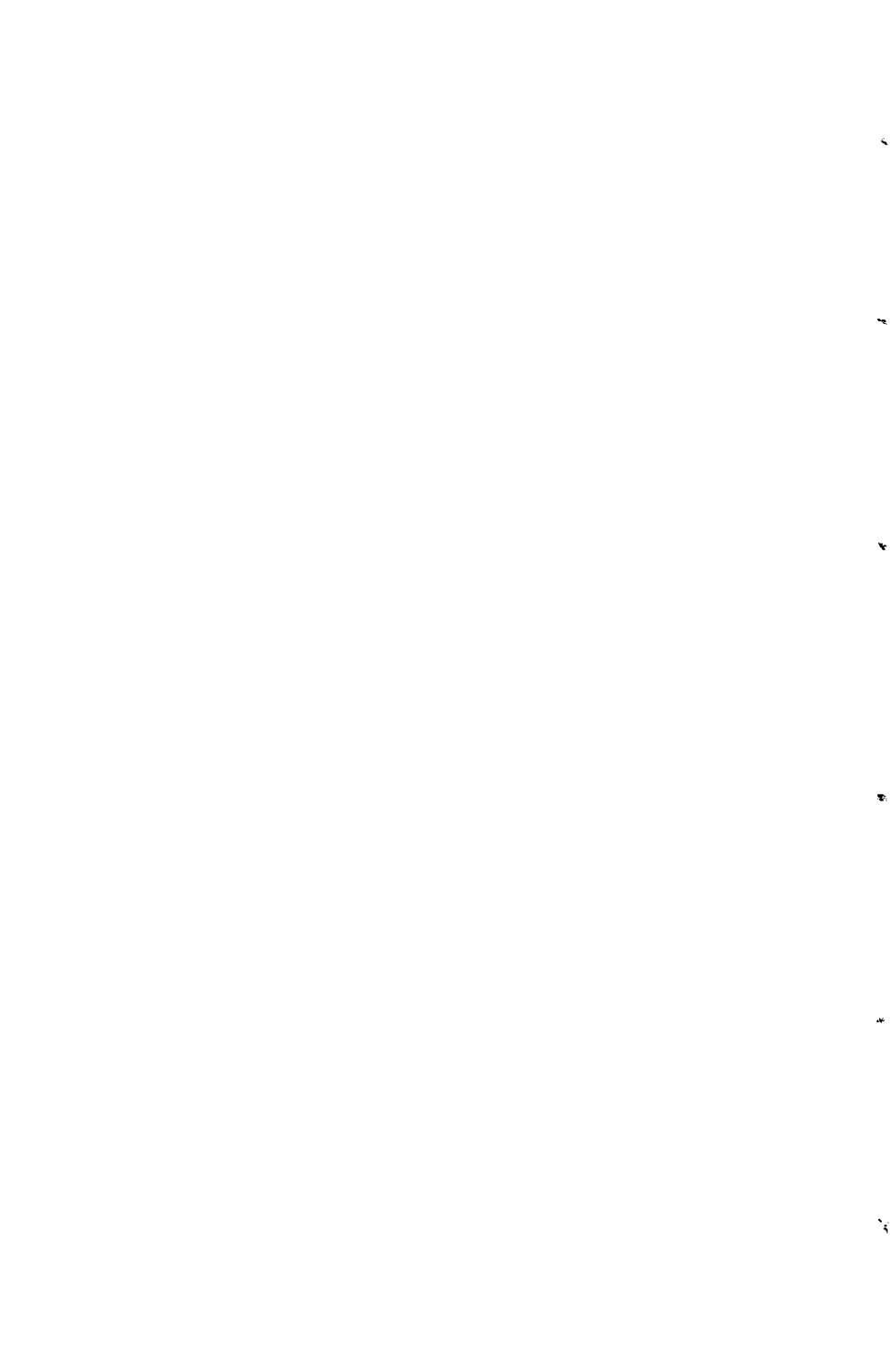
Zygmunt Dmochowski

Pomagamy sobie

w pracy

opolski kwartalnik
informacyjno-metodyczny

4/2005

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. Emanuela Smołki
w Opolu

Wojewódzki Ośrodek Badań i Rozwoju

Opole, ul. Piłsudskiego 10
41-500 Opole

POMAGAMY SOBIE W PRACY
Opolski kwartalnik informacyjno-metodyczny

Rocznik XLIX

Nr 4

Opole 2005

Zespół redakcyjny:

Małgorzata Bartoszevska
Joanna Czarkowska-Pasierbińska
Hanna Jamry
Violetta Łabędzka
Piotr Polus
Anna Śliwińska

ISSN 1427-8936

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smolki
45-081 Opole, ul. Piastowska 18-20
Tel.red. 077/453-64-74
e-mail: wbp-opole@wbp.opole.pl

Pracownia Małej Poligrafii WBP w Opolu
Nakład 160 egz.

Spis treści

Piotr Polus

- Kronika działalności bibliotek publicznych
w woj. opolskim w I półroczu 2005 r. 5

Hanna Jamry

- Kujawskie i opolskie klimaty
rozmowa z poetą i pisarzem
Zygmuntem Dmochowskim 20

Radosław Olkuśnik

- Złóż wniosek do... cz. 3 35

WIEŚCI Z BIBLIOTEK

- Biblioteka łączy pokolenia
- Jesienne spotkania w Bibliotece w Tarnowie Op.
oprac. B Mruk, M Deutschmann, M. Silarska,
B Mientus, I Niesłomy 49

Teresa Hruby

- Szkolenie bibliotekarzy 52

WSPÓLPRACA Z ZAGRANICĄ

- Współpraca zagraniczna WBP w 2005 r..
oprac. Anna Słowińska 54

Violetta Łabędzka

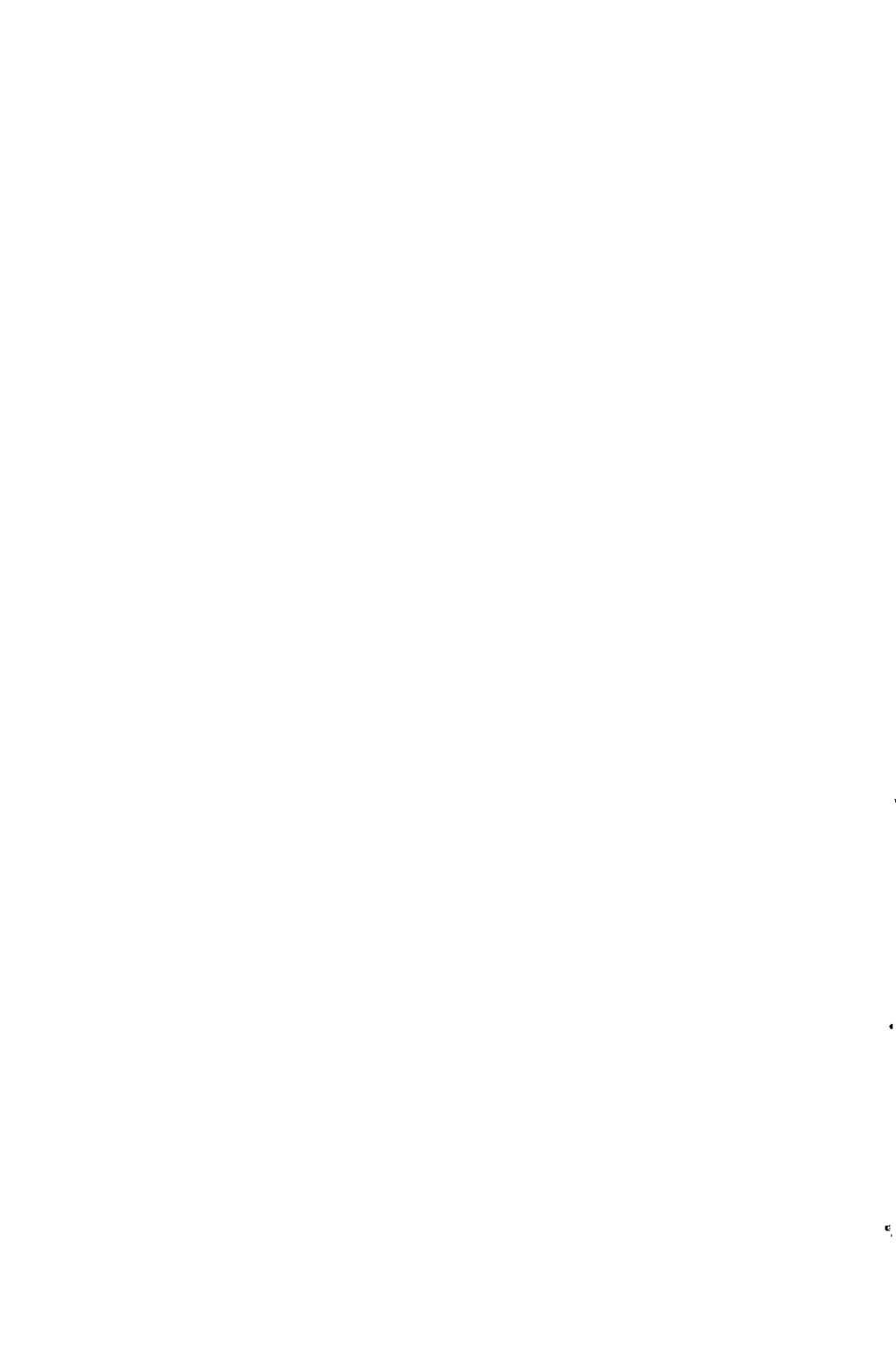
- Wizyta delegacji z WBP w Opolu
w SVK w Bańskiej Bystrzycy 60

Violetta Łabędzka

- Kronika ważniejszych wydarzeń
społeczno-kulturalnych Opolszczyzny
(lipiec-sierpień 2004 r.) 63

NOWOŚCI O ŚLĄSKU OPOLSKIM

- propozycje do księgozbioru podręcznego
oprac. Hanna Jamry 68

Piotr Polus

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

*Kronika działalności bibliotek publicznych
w woj. opolskim w I półroczu 2005 r.*

1. Podstawowe dane liczbowe

30 czerwca 2005 r. w województwie opolskim działało 325 bibliotek publicznych i ich filii. W bibliotekach zarejestrowano 131 350 czytelników (w I półroczu 2004 r. 132 721 czytelników). Czytelnicy wypożyczyli na zewnątrz 1775418 wol, tj. o 43 550 mniej niż w I półroczu 2004 r.

2. Od 5 do 6 kwietnia w bibliotekach publicznych w Komprachcicach, Wołczynie, Jemielnicy Tarnowie Op. i Chocianowicach przeprowadzone zostały lekcje biblioteczne nt. „Droga książki od autora do czytelnika”. Lekcje przeprowadziła Gabriela Niedzielska z Wydawnictwa „Literatura”.
3. W kwietniu, w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu, gościła grupa bibliotekarzy z Koblencji (Niemcy), Goście odwiedzili również MBP w Kędzierzynie-Koźlu i MiGBP w Gogolinie.
4. 21 kwietnia Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Paczkowie podpisała umowę o współpracy z Miejską Knihovną w Jeseniku.
5. W pierwszym półroczu WBP w Opolu przeprowadziła cykl szkoleń komputerowych dla grupy 110 osób. W trakcie szkoleń przybliżono bibliotekarzom tematy dotyczące pracy z edytorem tekstu, korzystania z Internetu, tworzenia stron www oraz opracowania różnych dokumentów w SOWIE.
6. W czerwcu, dla bibliotek publicznych powiatu opolskiego ziemskiego została przygotowana wystawa fotograficzna pn. „Piękno

uchwycone". Na wystawie prezentowane były 64 fotogramy poświęcone przyrodzie, fotografów amatorów z terenu powiatu.

7. W czerwcu, za pieniądze przysłane z grantu „Z ekonomią na Ty”, z Narodowego Banku Polskiego, WBP w Opolu ogłosiła konkurs dla uczniów gimnazjów z terenu powiatu opolskiego „Historia pieniądza”. Konkurs został ogłoszony w ramach projektu „Zakupy z głową”.

8. Jubileusze pracowników bibliotek

40 lat pracy

Łucja Fojter

GBP w Lubszy

35 lat pracy

Anna Buczkowska

MiGBP w Kluczborku

Maria Bułdys

MiGBP w Nysie

Anna Kwiatkowska

MBP w Opolu

30 lat pracy

Gizela Szyndzielorz

MiGBP w Leśnicy

Anna Kulik

GBP w Lubnianach

Grażyna Gładysz

MiGBP w Nysie

Halina Biega

MiGBP w Strzelcach Opolskich

Regina Skowronek

MiGBP w Strzelcach Opolskich

25 lat pracy

Grażyna Kulpa

MiGBP w Leśnicy

Ingrida Pisula

GBP w Radłowie

20 lat pracy

Ewa Kuśmierczak

MBP w Brzegu

Teresa Banik

MiGBP w Lewinie Brzeskim

Joanna Łysy

MiGBP w Nysie

Lidia Kolibowska

MiGBP w Nysie

Renata Kozica

MiGBP w Strzelcach Opolskich

9. Jubileusze biblioteki

55 lat działalności obchodziła Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Gogolinie. Główne obchody odbyły się 17 czerwca

2005 r., towarzyszył im cykl spotkań autorskich, okolicznościowe wystawy oraz recital muzyczny.

10. Emerytury

Na emeryturę lub rentę przeszli następujący pracownicy:

1. Ewa Krzeszowska	MiGBP w Głucholazach
2. Julia Wójcik	GBP w Gorzowie Śląskim
3. Anna Michalak	MiGBP w Oleśnie
4. Alicja Bujak	WBP w Opolu
5. Wanda Fudali	MiGBP w Prudniku
6. Hanna Winnik	MiGBP w Prudniku

11. Działalność upowszechnieniowa

Gminny Zespół Oświaty, Kultury i Sportu. Biblioteka Publiczna w Baborowie

20 stycznia – wystawa dla młodszych dzieci „Bajka dobra na wszystko”;

4 lutego – spotkanie z dziennikarzem Nowej Trybuny Opolskiej;

1 kwietnia-1 maja – Europa dla malucha, konkurs dla uczniów klas I-III;

11 maja – pasowanie na czytelnika uczniów klas I;

17 maja – spotkanie autorskie z Małgorzatą Budzyńską.

Gminna Biblioteka Publiczna w Branicach

17 maja – spotkanie autorskie z Małgorzatą Budzyńską.

Ośrodek Kultury w Byczynie. Biblioteka

21 stycznia – konkurs recytatorski

Gminna Biblioteka Publiczna w Chrzęstowicach

styczeń – Jasełka bożonarodzeniowe

marzec – Gminny konkurs kroszonkarski

17 maja – Powiatowy dzień bibliotekarza

Ponadto w GBP były prezentowane wystawy „Baśń jego życia – 200 rocznica urodzin H.Ch.Andersena” oraz „Piękno uchwyczone” (fotografia przyrody Opolszczyzny).

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrodzieniu

10 maja – spotkanie autorskie z Martą Fox.

Centrum Kultury. Biblioteka Publiczna w Głucholazach

luty-maj – miejsko-gminny konkurs literacki dla szkół podstawowych, kl. IV-VI „Najlepsza książka wypożyczona z Biblioteki Publicznej”;

21 marca – „Turniej Żaka”, impreza dla uczniów szkół średnich mająca na celu wykazanie się wiedzą ogólną oraz poczuciem humoru;

14 maja – „Biesiada Czytelnicza”, impreza plenerowa w której wzięli udział pisarze, lokalni twórcy oraz czytelnicy;

23 maja – Zajęcia integracyjne dla dzieci niepełnosprawnych

15 czerwca – Festyn „Radość dla Dzieci” – z okazji Dnia Dziecka w Burgrabicach;

19 czerwca – „Mówimy Nie Patologiom” – festyn zorganizowany przez bibliotekę i szkołę w Burgrabicach.

Gminna Biblioteka Publiczna w Gogolinie

17 czerwca – Biesiada poetycka „Dzielimy się słowem”, zorganizowana na zamku w Kamieniu Śląskim;

20 czerwca – cykl konkursów plastycznych, literackich i fotograficznych z okazji jubileuszu Biblioteki.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Grodkowie

27 stycznia – wykład dr. Piotra Greinera „Grodków – dzieje miasta”;

9 marca – spotkanie z twórczynią ludową – Joanną Rusak;

31 marca – wykład prof. R. Kaczmarka „Dzieje powiatu grodkowskiego”;

6 kwietnia – warsztaty dla gimnazjalistów „Propagujemy wiedzę o regionie”;

28 kwietnia – wykład A. Dziuby „Przełomowe lata 1945-1947 w Grodkowie”;

9 maja – spotkanie autorskie z Wiolettą Piasecką;

19 maja – prelekcja dr. A. Cybuli „Ludzie i wydarzenia w miejscowościach powiatu grodkowskiego po 1947 roku”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Izbičku

16 czerwca – spotkanie autorskie z Tomaszem Trojanowskim.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Kamienniku. Biblioteka Publiczna

7 lutego – konkurs plastyczny dla dzieci „Mój ulubiony bohater książkowy”;

23 lutego – Zgaduj-zgadula, ortografia na wesoło „Zgadywanki dla dzieci”;

7 marca – „Dzień Kobiet” oraz prezentacja nowości książkowych;

11 kwietnia „Przepytywanka” dla wielbicieli bajek H.Ch. Andersena.

Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu

7 stycznia- 18 lutego – wystawa „Graniczne meandry Odry europejski fenomen przyrody”;

21 stycznia – spotkanie autorskie z Ewą Grętkiewicz;

25 luty – 15 kwietnia – wystawa malarstwa Ryszarda Kowala „W rozgwarze barw”;

1 marca – 31 marca – wystawa „Architekci czescy na świecie”;

1 kwietnia – spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke;

5-6 maja – XII Krajobrazy Słowa, poprzedzono m.in. „Festiwal poetów” – wieczór poezji i muzyki oraz odbył się finał XII edycji konkursu literackiego „Krajobrazy słowa” (wręczenie nagród laureatom, promocja książki – antologii nagrodzonych i wyróżnionych utworów);

5-13 maja – Tydzień Bibliotek „Biblioteka otwarta dla Ciebie”;

12 maja – Spotkanie autorskie z Wiesławem Malickim;

13 maja – spotkanie autorskie z Tomaszem Łubieńskim;

13 maja – 5 czerwca – wystawa „Katyń – walka o prawdę”;

31 maja – 3 czerwca – XII Dni Literatury dla Dzieci i Młodzieży; Przeprowadzono m.in. międzynarodowe spotkanie młodzieży, gło-

śne czytanie bajek i baśni, spotkania autorskie z Martą Fox, Karoliną Kusek, Joachimem Pałą i Małgorzatą Budzyńską. Podsumowanie X Jubileuszowej edycji konkursu literackiego „Małe Krajobrazy Słowa”;

31 maja – 20 czerwca – wystawa malarstwa Adama Zielińskiego „Moszna”;

2 czerwca – podsumowanie konkursu dla dzieci i młodzieży „Małe Krajobrazy Słowa”;

8 czerwca – 23 czerwca „Z ekonomią na Ty”, cykl wykładów w ramach projektu edukacyjnego Narodowego Banku Polskiego.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Kluczborku

15 lutego – „Czy mnie jeszcze pamiętasz?” impreza poświęcona Czesławowi Niemenowi;

kwiecień – „Baśniowa biografia Andersena” – wystawa prac plastycznych dla dzieci;

6 maja – debata dotycząca mediów lokalnych;

16 maja – „W krainie Bajy-Baju” – głośne czytanie książek na rynku w Kluczborku;

15 czerwca – spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke;

18 maja – „Szczepcio, Tońcio, Milku i Bazyłku” – biesiada „Kresów Wschodnich”.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Kolonowskiem

17 czerwca – spotkanie autorskie z Tomaszem Trojanowskim

Gminna Biblioteka Publiczna w Komprachcicach

14 lutego – konkurs recytatorski dla gimnazjalistów „Poezja miłośna”;

17 lutego – konkurs czytelniczo-plastyczny dla uczniów kl. I-IV szkół podstawowych;

5 kwietnia – prelekcja Gabrieli Niedzielskiej z Wydawnictwa Literackiego „Droga książki od autora do czytelnika”;

12 kwietnia – Inauguracja obchodów „Międzynarodowego Roku Andersena”;

10 maja – spotkanie autorskie z Małgorzatą Budzyńską;

9 czerwca – III Gminny Konkurs Pięknego Czytania, dla uczniów klas I-III.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Korfantowie

23 marca – wystawa pokonkursowa prac nadesłanych na Gminny konkurs kroszonkarski i palm wielkanocnych;

30 maja – gminny konkurs recytatorski XI Majowe Spotkania z Poezją.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Krapkowicach

9 stycznia – Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy – zbiórka datków;

14-25 lutego – „Ferie z Książką”;

1-31 marca – „Cała Polska Czyta Dzieciom” – cykl imprez;

1-30 kwietnia – „Nasz Pejzaż” – wystawa;

1-31 maja – wystawa „W rocznicę Konstytucji 3 Maja”;

18 maja – spotkanie autorskie z Małgorzatą Budzyńską;

20-31 maja – „Matka w literaturze” – wystawa;

30 maja – impreza czytelnicza „Spotkanie z Andersenem”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Lasowicach Wielkich

6 kwietnia – prelekcja Gabrieli Niedzielskiej „Dzieje książki od autora do czytelnika”;

15 czerwca – spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke.

Leśnicki Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna

19 maja – spotkanie autorskie z Małgorzatą Budzyńską.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Lewinie Brzeskim

12 stycznia -7 lutego – wystawa prac plastycznych dzieci „Tangramowe Bajeczki”;

14-25 lutego – „Ferie w Bibliotece”, cykl imprez dla dzieci;

17 marca – spotkanie autorskie z redaktorem T. Bednarczukiem.

Lubniański Ośrodek Działalności Kulturalnej. Biblioteka

16 marca – spotkanie z kroszonkarką Dorotą Kozielską;

1 maja – występ na „Scenie literackiej” grupy recytatorskiej „Norwid”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Murowie

3 lutego – „Tłusty czwartek” – spotkanie seniorów połączone z występami artystycznymi dzieci;

14 lutego – konkurs recytatorski i plastyczny z okazji „Walentynek”;

21 marca – konkurs recytatorski o wiosnie;

14 czerwca – konkurs „Zakupy z głową” zorganizowany w ramach projektu Narodowego Banku Polskiego „Z ekonomią na ty”.

Namysłowski Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna

20 stycznia – „Spotkanie pokoleń” z okazji „Dnia Babci i Dziadka”, spotkanie z poetką Karoliną Kusek;

21 stycznia – inauguracja akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”. Przygody Kubusia Puchatka czytał zastępca burmistrza Tadeusz Jaroszewski;

26 stycznia – „Legenda smogorzewska” – pogadanka o Namysłowie dla najmłodszych przeprowadzona przez Jadwigę Kawecką;

2 lutego – przedstawienie kukiełkowe „Szewczyk Dratewka”;

10 marca – uroczyste wręczenie nagród laureatom konkursu „Moje miasto. Twoja Ojczyzna”;

14 czerwca – inauguracja obchodów Roku Andersena, spotkanie autorskie z Wiolettą Piasecką;

31 marca – Urodziny Pana Andersena. Historia życia, gry, zabawy, konkursy dla dzieci przedszkolnych;

5 maja – pasowanie uczniów klas pierwszych na czytelników Biblioteki Publicznej. Inauguracja Tygodnia Bibliotek;

7 maja – uroczystość z okazji „Dnia Bibliotekarza”, m.in. msza św. w intencji bibliotekarzy, wręczenie bibliotekarzom nagród i listów gratulacyjnych;

- 9 maja -- inscenizacja „Brzydkiego Kaczątka” H.Ch.Andersena;
- 10 maja -- XI konkurs historyczny „Dzieje Namysłowa”;
- 11 maja -- „W krainie bajek i baśni” – turniej czytelniczy
– „Rola książki i bibliotek w życiu osób starszych”, spotkanie zorganizowane dla Słuchaczy Uniwersytetu III Wieku działającego przy Starostwie Powiatowym w Namysłowie;
- 19 maja -- I Biblioteczny Plener Malarski. dla uczniów gimnazjów pt. „Baśnie Andersena we współczesnym świecie”;
- 29 maja -- „Tryptyk Rzymski” – dzieła poetyckie Jana Pawła II, w wykonaniu Zbigniewa Walerysia, aktora scen dolnośląskich.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Nysie

- 15 stycznia -- 8 lutego -- wernisaż wystawy fotograficznej Pawła Pierzaka;
- 12 lutego -- 9 marca -- „Ślady świetności Księstwa Nyskiego” -- wystawa fotograficzna Kazimierza Staszkowa;
- 24 lutego -- promocja tomiku poetyckiego Jerzego Stasiewicza „Szukam własnego cienia”;
- 14 marca -- 14 kwietnia -- wystawa „ Dzieło i życie Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego”;
- 13 kwietnia -- spotkanie z poezją Josepha von Eichendorffa – recytacja wierszy przez uczniów LO Carolinum;
- 16 kwietnia -- wystawa satyryczna Krzysztofa Tabąły „Polskie klimaty”;
- 29 kwietnia-18 maja -- przedstawienie kukiełkowe dla przedszkolaków i uczniów kl. I „Rolki Grzesia Nieponia” (15 spektakli);
- 7 maja -- wystawa malarstwa Anny Zych „Bez słów...”;
- 8 maja -- „Dzieci Bibliotekarzom. Niedziela w Bibliotece”, w programie m.in.:
  - kiermasz „Książka za grosik”;
  - otwarcie stanowiska komputerowego dla czytelników z dostępem do bazy danych biblioteki;
  - konkurs plastyczny dla dzieci na najładniejszą zakładkę do książki;

– podsumowanie konkursu plastycznego pt. „Podania i legendy Księstwa Nyskiego”;

10 maja – Spotkanie autorskie z Jackiem Podsiadłą;

20 maja – Wernisaż wystawy Kazimierza Staszkowa „Tajemnice i sekrety Nysy”.

Oleska Biblioteka Publiczna

2 kwietnia – „Świat baśni Andersena” – wystawa;

8-15 maja – „Tydzień Bibliotek” w programie m.in.:

– konkurs recytatorski „Magiczne wiersze”;

– konkurs czytelniczy „Andersen i jego baśnie”;

– konkurs plastyczny „Czarodziejskie baśnie Andersena”.

Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu

25 stycznia-5 marca – wystawa „Juliusz Verne – podróżnik, marzyciel, fantasta”;

10 stycznia-27 stycznia – wystawa „Stary Testament – malarstwo Władysława Marchowskiego”;

9 marca-25 marca – „Mała grafika dewocyjna i medalierstwo śląskie”, wystawa z kolekcji Romana Sękowskiego;

1 kwietnia – 7 kwietnia – 2. Dni Książki Dziecięcej w programie m.in.:

– wystawa w „Galerii na Cyplu” – „Baśniowy świat H.Ch. Andersena

– dwa spotkania autorskie z Wiolettą Piasecką

– prelekcja Gabrieli Niedzielskiej „Droga książki od autora do czytelnika”

– spotkanie autorskie z Tomaszem Trojanowskim

– wykład Joanny Papuzińskiej „Odbiór literatury dla dzieci”;

11 maja-21 maja – wystawa „Mój ekslibris”;

11 maja – wystawa malarstwa Oli Lubczyńskiej;

14 czerwca-17 lipca – wystawa „Twórczość plastyczna Georgija Iwanowicza Daniłowa”, pozyskana z Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach;

29 maja-5 czerwca – „IV Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom”, w programie m.in.:

- inscenizacja „Calineczki”;
- czytanie baśni H.Ch.Andersena „Pięć ziarenek grochu” przez ks. Romana Dyjura z Radia Plus;
- impresja taneczna do „Księżniczki na ziarnku grochu” w wykonaniu zespołu „Mały Pech”;
- spotkanie autorskie z Natalią Usenko, Grzegorzem Kasdepke, Władysławem Żołnowskim;
- promocje: prezentacje książek Jacka Luberca-Krzesicy, Marka Nowakowskiego, Mariusza Buczkowskiego.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu

10 marca – wystawa i wieczór poświęcony krajoznawcy i fotografowi Fryderykowi Kremserowi (w 10. rocznicę śmierci);

17 marca – promocja tomu poezji Tadeusza Soroczyńskiego „Wiersze wybrane”;

31 marca – uroczystość 60. rocznicy urodzin poety Harrego Dudy;

1-30 kwietnia – wystawa „Literatura w komiksie”;

11-24 kwietnia – wystawa austriackiego malarza Genserta Ulricha;

9-15 maja – Tydzień Bibliotek, w programie m.in.:

– dzień otwartych drzwi;

– wystawa ze zbiorów WBP „To co najcenniejsze...”;

16 maja – spotkanie autorskie z Ernestem Bryllem.

Gminny Ośrodek Kultury w Olszance. Biblioteka w Pogorzeli

luty – „Cała Polska Czyta Dzieciom”, cykl spotkań dzieci z udziałem nauczycieli, bibliotekarzy i redaktorów gazet lokalnych; marzec-maj – konkurs i wystawa „Moje hobby: kolekcjonerstwo, majsterkowanie, modelarstwo”.

Ośrodek Kultury i Sportu w Ozimku. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna

27-28 stycznia – gminne eliminacje do ogólnopolskiego kon-

kursu recytatorskiego;

12 kwietnia – Gminne eliminacje do konkursu recytatorskiego „Jungend Trägt gedichte vor”;

30 kwietnia – 1 maja „W Europie – krainie baśni”, warsztaty literacko-teatralno-plastyczne dla dzieci;

4 maja – ogłoszenie gminnego konkursu plastycznego na logo MiGBP w Ozimku.

Biblioteka Publiczna w Paczkowie

18 kwietnia – XXIII Turniej Wiedzy w Paczkowie – eliminacje międzyszkolne;

24 czerwca – konkurs na najciekawszą kompozycję roślinną „Żywe obrazy”;

25-26 czerwca – wystawa pokonkursowa kompozycji roślinnych.

Gminna Biblioteka Publiczna w Pakosławicach

20 stycznia – wystawa rzeźb Michała Burka;

15 lutego – spotkanie z redaktorem Nowin Nyskich Jerzym Pietruszko;

22 lutego – spotkanie z fotografem Bartłomiejem Wilczkiem;

17 marca – konkurs poezji dziecięcej;

15 kwietnia – spotkanie autorskie z Markiem Szoltyskiem.

Gminna Biblioteka Publiczna w Pokoju

29 maja-30 maja – współorganizacja Dni Pokoju;

15 czerwca – uroczyste pasowanie na czytelnika uczniów klas pierwszych.

Gminna Biblioteka Publiczna w Popielowie

luty – „Ferie w bibliotece”

marzec – kwiecień – „Przydrożni świadkowie naszej wiary” konkurs dla uczniów klas VI i gimnazjów.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Prudniku

4-5 maja – kiermasz książek z okazji „Dni Prudnika”;

9-13 maja – cykl imprez z okazji „Tygodnia Bibliotek”;

17 maja – współorganizacja spotkania autorskiego z Ernestem Bryllem.

Gminna Biblioteka Publiczna w Radłowie

13 kwietnia – eliminacje gminne do konkursu recytatorskiego w języku niemieckim „Jugend trägt Gedichte vor”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi

11 lutego – pasowanie na czytelników uczniów klas pierwszych;
17 marca – podsumowanie konkursu na świąteczną kartkę wielkanocną;
19 kwietnia – „Cała Polska Czyta Dzieciom” – „Witaj Panie Andersenie”, program artystyczny przygotowany przez dzieci;
15 maja – konkurs czytelniczy „Z Lekturą na ty”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Lipkach

20 czerwca – konkurs ekologiczno-plastyczny dla dzieci w wieku od 7 do 12 lat.

Referat Bibliotek w Strzelcach Opolskich

20 kwietnia – IV Gminny Konkurs Czytelniczy klas I-III.

Gminna Biblioteka Publiczna w Strzeleczkach

styczeń – wieczór poezji przy kominku;
luty – spotkanie z Katarzyną Napierałą;
marzec – Gminny konkurs czytelniczy „Wiosenna wierszykomania”;
kwiecień – pogadanka Joanny Więcek-Mika „Zdrowy styl życia”;
maj – spotkanie z rzeźbiarzem Ryszardem Fundamentem i malarzem Ryszardem Komiczem;
– spotkanie autorskie z Małgorzatą Budzyńską;
– spotkanie z Bolesławem Tokarzem, połączone z otwarciem wystawy filumenistycznej i filatelistycznej „Pielgrzym pokoju”;
czerwiec – wystawa „Pięć lat partnerstwa Gminy Strzeleczki i Bitburg-Land”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Tarnowie Opolskim

- 15 lutego – spotkanie z podróżnikiem Krzysztofem Lisowskim;
- 21 lutego – spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;
- 7 marca – konkurs „Czy znasz bajki Andersena”;
- 5 kwietnia – prelekcja Gabrieli Niedzielskiej: „Droga książki od pisarza do czytelnika”;
- 10 maja – gminny konkurs wiedzy o książce połączony z akcją „Cała Polska Czyta Dzieciom”; najmłodszym książki czytali m.in. wójt gminy, sekretarz, skarbnik, ksiądz i in.

Gminna Biblioteka Publiczna w Tułowicach

- 22 stycznia – bal karnawałowy dla dzieci;
- 29 kwietnia – spotkanie autorskie z Jackiem Lubartem;
- 8 czerwca – pasowanie uczniów klas pierwszych na czytelników.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Ujeździe

- 14-25 lutego – ferie zimowe dla dzieci w Bibliotece;
- 17 marca – V Konkurs recytatorski poezji śląskiej „Młodzież recytuje poezję śląską”;
- 16 maja – przedszkolaki w bibliotece – spotkanie z „Książkoduszkiem”;
- 19 maja – spotkanie autorskie z Małgorzatą Budzyńską;
- 24 maja – podsumowanie konkursu plastycznego „Bajki H.Ch.Andersena”;
- 15 czerwca – konkurs wiedzy na temat życia i twórczości H.Ch.Andersena;
- uroczyste „Pasowanie na rycerzy książek”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Walcach

- styczeń – marzec – „Z baśnią przez świat”, głośne czytanie baśni raz w tygodniu;
- 20 maja – „Matka w poezji i sztuce” – wystawa.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Wołczynie

- kwiecień – konkurs dla uczniów szkół podstawowych „Andersen w naszym życiu”;

maj – inscenizacja sztuk teatralnych dla przedszkolaków „Kozucha Kłamczucha”, „Słowik”;
– wykład dla gimnazjalistów ks. dr. Sławomira Pawińskiego „Pokolenie JP II”;
czerwiec – spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Zdieszowicach

4 stycznia – wystawa „W baśniowym świecie braci Grimm”;
4 lutego – wystawa z okazji 500 rocznicy urodzin Mikołaja Reja;
21 marca – konkurs recytatorski dla dzieci z okazji Światowego Dnia Poezji;
2 kwietnia – konkurs plastyczny – „Ulubiona postać z baśni Andersena”;
14-15 maja – festyn z okazji Dni Rozwadzy.

Gminna Biblioteka Publiczna w Zębowicach

25 maja – uroczyste pasowanie na czytelników uczniów klas I
17 czerwca – spotkanie autorskie z Tomaszem Trojanowskim.

*Kujawskie i opolskie klimaty.
Rozmowa z poetą i pisarzem Zygmuntem Dmochowskim*

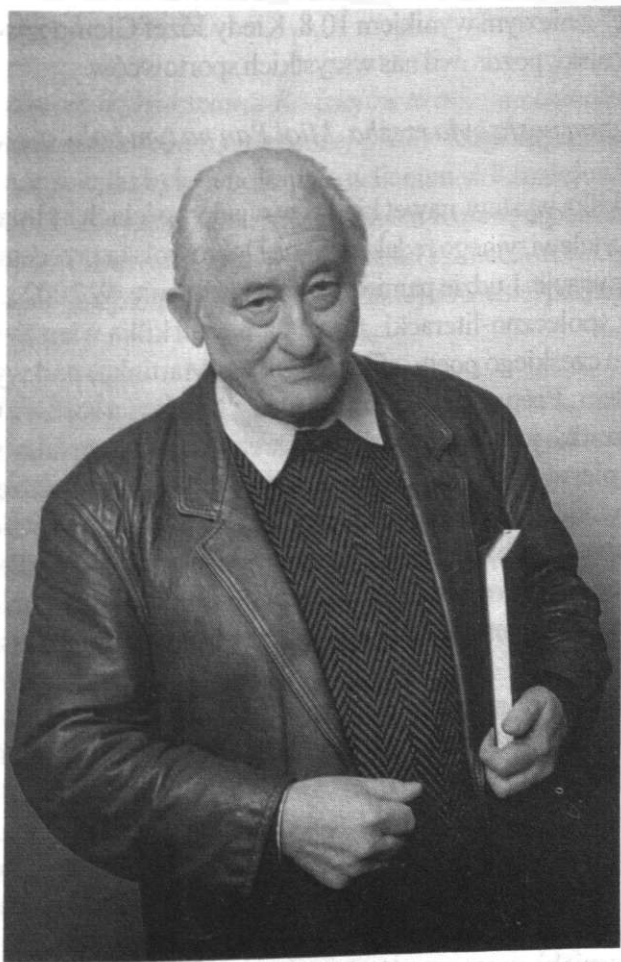
Zygmunta Dmochowskiego poznałam w listopadzie 1995 roku w czasie jubileuszowego spotkania z opolskimi twórcami. Wojewódzka Biblioteka Publiczna przygotowała wówczas wystawę „Dziedzictwo i współczesność” prezentującą najważniejsze fakty z 50-letniego życia literackiego Opolszczyzny. Pan Zygmunt był właśnie po książkowym debiucie. Ale za to jakim. Rok 1993 przyniósł tomik poetycki *Potargane anioły*, a 1994 dwa kolejne *Żarna i ziarna*, *Skaczące światło*. Zbiory zostały dobrze przyjęte przez czytelników i krytyków. „Równie udane były kolejne tomy poety. Wydawał je z wielką regularnością, jakby chciał nadrobić utracony dla poezji czas. Ukazały się kolejno [...] *Jaskrawość przestrzeni*, *Wezbrana rzeka*, *Mgławice koziorożca*, *Nim umilknie ciepło*”.¹ Opublikował poematy: *Z księgi pogan* i *Requiem kujawskie* oraz cykl poetycki *Człowiek – szkice do portretu*. Ma w swoim dorobku również powieść historyczną *Płonąca sól*. W 2003 r. ukazał się *Wybór wierszy* zawierający blisko 150 utworów pochodzących z siedmiu tomików poetyckich.

Zygmunt Dmochowski jest Kujawianinem. Aleksander Nawrocki, naczelny redaktor „Poezji dzisiaj”, w jednym z ostatnich numerów pisma, analizując twórczość orientacji poetyckiej „Hybrydy”, napisał: „Przyjaciel Janusza [Żernickiego] Zygmunt Dmochowski trafnie nazwał artystyczne środowisko niezwykle Ciechocinian lat 60. „potarganymi aniołami”, bo żyli pod prąd codzienności, byli osobni, samoswoi, na miarę własnej wyobraźni. A należeli do nich

---

¹ Szczupał Józef. Posłowie. W: Dmochowski Zygmunt. *Wybór wierszy*. Kielce: Oficyna Wydawnicza „STON2”. 2003. s. 204.

oprócz Janusza Żernickiego: Edward Stachura, Ryszard Milczewski-Bruno, Zygmunt Dmochowski i inni”²

fot. Roman Hlawacz

---

² Nawrocki Aleksander: *Janusz Żernicki - wędrowiec w zamknięciu*.
„Poezja Dzisiaj” 2005 nr 40/41 s. 387.

Panie Zygmuncie. Podobno były kiedyś sukcesy lekkoatletyczne? Trenował Pan z Janem i Józefem Gilempami.

To byli moi koledzy z boiska „Kolejarza” Toruń. Biegałem kiedyś na „setkę” z niezłym wynikiem 10.8. Kiedy Józef Gilemp został prymasem Polski, pozdrowił nas wszystkich sportowców.

Następną pasją była rzeźba. Miał Pan na tym polu spore osiągnięcia.

Było kilka wystaw, nawet kiedyś w wiadomościach kulturalnych dziennika telewizyjnego redaktor Anna Dobrowolska przedstawiła tę moją fascynację. Ludzie pamiętają moje rzeźbienie. W 2002 r. czeski tygodnik społeczno-literacki „Czas” zamieścił kilka wierszy (w tłumaczeniu czeskiego poety – filozofa Libora Martinka) pod wymownym tytułem „Poetyzujący rzeźbiarz z Opoła” (Versujici sochar z Opoli).

Dziś rzadko już sięgam po dłuto. Ale rzeźba wywarła duży wpływ na moją pierwszą wielką pasję – poezję. Między nimi widzę wiele związków. Gdy powstaje wiersz, pierwsza myśl, tekst, który się rodzi wymaga pewnego „ociosania”. Efektem rzeźbienia jest kształt, wyłaniający się z ruchu dłuta. Weźmiesz za dużo materiału i zniszczysz rzeźbę. Podobnie jest w poezji, użyjesz złego porównania, zniszczysz wiersz.

Pozostańmy chwilę w czasach szkolnych. Przyjaźnił się Pan z nieżyjącymi już dziś twórcami Edwardem Stachurą i Januszem Żernickim.

Byłem od nich starszy. W ciechocińskim liceum przeżywano mnie „poetą”. Kiedy przyszli Żernicki i Stachura, stałem się dla nich niejako wyzwaniem. Byli wtedy na progu „potargania” poezją. Janusz Żernicki, poeta, współzałożyciel warszawskiej grupy „Hybrydy”, był moim serdecznym przyjacielem. Pochodziliśmy z jednej ulicy w Ciechocinku – z Białych Domów. Otrzymałem od niego list, który okazał się ostatnim, jaki w życiu napisał. Uznałem, że jest własnością literatury. Przedrukowała go warszawska „Poezja dzisiaj” i toruński „PAL Przegląd Artystyczno-Literacki” wraz z moim wspomnieniem

o Poezie i wierszami, które sobie dedykowaliśmy. W liście Żernicki, żegnając się ze mną i moją żoną Haliną, daje świadectwo, że zmagalem się ze słowem poetyckim parę lat wcześniej przed nim i Stachurą.

Ciechocinek, Warszawa, Radziejów to miejsca dzieciństwa, lat szkolnych, studenckich i pierwszej pracy. Skąd nagle Opole?

Dwanaście lat byłem polonistą w liceum w Radziejowie – miasteczku położonym w sercu historycznych Kujaw, w pobliżu Gopła, Kruszewicy i Płowiec. Mój brat mieszkał i pracował w Opolu. On mnie tu ściągnął. Pracowałem w opolskiej oświacie, piastując różne stanowiska.

W 1993 roku debiutował pan zbiorem poetyckim „Potargane anioły”. Dlaczego tak późno? Przecież pierwsze wiersze ukazały się na łamach „Gazety Uniwersyteckiej” w 1952 r.

Musiałem najpierw zaliczyć życie zawodowe. Nie poświęciłem się bez reszty literaturze, była przecież rodzina, dzieci, odpowiedzialna praca. Musiałem temu sprostać. Nie walczyłem jak Stachura, Żernicki. Nie przywiązywałem wagi do poezji. Były poważniejsze sprawy: walka o egzystencję, o trwanie w rodzinie.

Obudził mnie z tego letargu Żernicki, przysyłając mi pod koniec lat 70-tych swój pierwszy tomik poezji, a potem Harry Duda. Przyszedłem kiedyś do opolskiego oddziału Związku Literatów Polskich prosić o pomoc dla ciężko chorego przyjaciela poety – Janusza Żernickiego. Ówczesny prezes Harry Duda nie dysponował środkami finansowymi, ale wspomógł go dwoma kulami inwalidzkimi i zapewnieniem, że wydrukuje jego wiersz w „Kalendarzu Opolskim”. Wtedy ja powiedziałem: „Panie Harry, to niech pan wydrukuje i mój” (*wiersze obu poetów kujawskich ukazały się w roczniku „Kalendarza Opolskiego” w 1994 r.*). A potem nastąpiła reakcja łańcuchowa. Takie było wielkie stężenie poezji we mnie, że wydałem tomik, a potem następne zbiory poetyckie. I tak jest do dzisiaj. Erupcja trwa.

Pierwsze tomiki poetyckie od razu zostały zauważone w środowisku literackim i wkrótce też przyjęto Pana do Związku Literatów Polskich. Zaangażował się Pan w pracę opolskiego oddziału, będąc jego delegatem i sekretarzem.

Zostałem przyjęty do ZLP w jednym czasie z Marianem Buchowskim – autorem książki o Staehurze. Kiedy Harry Duda był prezesem naszego oddziału, wiele się działo. Były spotkania z czytelnikami, wydawnictwo „Wers”, plenery poetyckie, częste kontakty z pisarzami polskimi z Zaolzia: Pyszką, Sajdokiem, Przechkiem, Młynkiem i Kaszprem, a także z twórcami w Niemczech Słomianowskim i Grunwaldem, z piszącymi na Litwie Piotrowiczem i Mieczkowskim, z czeskimi twórcami: Martinkiem, Milanem Hrabalem, Erbówą i Szulerzem oraz Beno Budarem – poetą z Łużyc. Tworzyliśmy żywe środowisko literackie. Harry wszedł do Zarządu Głównego ZLP. Ożywiły się kontakty z pisarzami warszawskimi.

Krytycy nazywają Pana poezję egzystencjalną. Człowiek jest głównym bohaterem wierszy; dominują w nich problemy życia, śmierci, przemijania, miłości.

Interesują mnie prawdy wiekiuste – pojęcia: dobra i zła (sacrum i profanum), przemijania i wieczności, miłości i nienawiści oraz nadziei. Nie znoszę rzeczy i spraw uczesanych, kanonów i symetrii, a nade wszystko ludzi płaskich, wygładzonych. Interesuje mnie dysonans i deformacja – w tym szukam prawdy i piękna. Jednakże nie tego piękna, o którym myślimy w znaczeniu estetycznym, ale piękna zawartego w prawdzie, choćby bolesnej. Nauczyła mnie tego rzeźba – wieloletnie zmaganie się z twardą materią, szukanie kształtu afirmującego prawdę.

Dla mnie jest Pan przede wszystkim poetą dwóch krain – tej pierwszej rodzimej, kujawskiej i tej drugiej, niejako „narzuconej” przez los – opolskiej. Obie mocno są obecne w Pana twórczości. O obydwu pisze Pan pięknie:

Kujawy – mój świat moje życie

Kujawy, Kujawy!
Malowane niebo,
Roztoka miłości,
Źródłany puls czasu.

Kujawy, Kujawy!
Dzban przaśny dzieciństwa,
W skrach bułana Wisła
I twój szept, mój Boże.

Kujawy, Kujawy!
Moje wielopole,
Krzyk wierzb i płomienie,
Sierniężność i pamięć.

Kujawy, Kujawy!
Tylko kurz na drodze.

Z tomu „Wybór wierszy”

Lubię te zakątki

Lubię przed Ratuszem na opolskim Rynku.
Zbierać za pazuchę wciąż chłonnego serca -
Spojrzenia przechodniów i tańczące kroki,
Spódnice w szeleście i pszenne warkocze,
I płaszcze rozwarłe, i srebrzyste włosy.
Są jak ptaki na łące i pstrągi w roztoce.
Lubię nad sadzawką przy Piastowskiej Wieży
Patrzeć na labędzie sunące bez ruchu -
Te puchy kądzieli na wiosennym wietrze -

I w wierzbę się wplatać spojrzeniem, i chłonać
Szmer liści na klonach w kurzawie zieleni.
- Dlatego tu wracam, dlatego tu jestem.

Lubię przy Młynówce spowiadać się domom,
Które, jak w Wenecji, łaskocze szept fali
I o pień się otrzeć stuletniej topoli.
Rozpękłej na wicherze jak serce – gdy boli.

Z tomu „Żarna i ziarna”

Związków między obu ziemiami jest wiele: i tych historycznych, i tych rodzinnych. Czy Pani wie, że Kazimierz I kujawski (syn Konrada Mazowieckiego) przyjechał na ziemię opolską po żonę. Została nią Eufrozyna, siostra księcia piastowskiego Władysława. Z tego związku urodził się potem przyszły król Polski Władysław zwany Łokietkiem. Wielu Ślązaków pracowało też przy budowie tężni i wazzelni soli na Kujawach. Należeli do rodzin: Starków, Szafarczyków, Gebacrów, Titenbrunów, Kinclów, Piperów, Nogów. Opolanie rozumieją i czują Kujawiaków. I dlatego jest mi tu dobrze, jakbym był u siebie

Teksty Pana są trudne, trzeba mieć szeroką wiedzę literacką, kulturową, żeby je zrozumieć. Sięga Pan do mitologii greckiej, słowiańskiej, do Biblii, często odwołuje się do tematów malarzkich, muzycznych, literackich. Czym jest dla Pana poezja?

Myślę, że poezji, jako rezultatu szczególnego procesu psychicznego, nie można zdefiniować. Nie wiadomo czym ten proces jest, jakimi prawami obiektywnymi tworzenie jest kierowane. Według mnie, poezja – to widzenie świata wyobraźnią. To jakiś dar dany człowiekowi, jak np. widzenie kształtu i barwy przez malarza, bądź słyszenie dźwięku przez muzyka.

W poezji stosuję wiele znaków kultury. Korzystam z twórczego dorobku pokoleń. Kultura, mitologie i protagoniści czasu minionego

często mnie inspirują. Na przykład do skarbnicy językowej minionych kultur sięgam po to, żeby dawne słowa i związki frazeologiczne „odkurzyć”, pokazać je w kontekście dzisiejszego żywego języka. One przez to nabierają nowej barwy, dźwięku, nowego znaczenia.

Porozmawiajmy jeszcze o warsztacie twórczym. Powiedział Pan kiedyś, że inspiracją utworu są zawsze zdarzenia rzeczywiste, nie potrafił Pan zmyślać postaci i sytuacji.

Jestem sensualistą. Interesuje mnie to, co przeżyłem, co doświadczyłem dzięki zmysłom. Niczego nie konfabuluje. Piszę o tym, co widziałem na gościńcach i o stanach mojej duszy. Piszę także o ludziach z garbami, o ludziach niepokornych, często nieszczęśliwych. Piszę również o wielkich legendach ludzkości (malarzach, filozofach, geniuszach pióra i czynu jak Breugel, Goya, Verlaine, Blake, Witkacy, Kafka, Dostojewski, Plath). Wielkość ich widzę nie tylko w dziełach, jakie stworzyli, ale także w tym, że potrafili rozstrzygnąć dylemat zawarty w maksymie: „Być twórczym, czy być szczęśliwym” - wybrali to pierwsze. Wszyscy oni, ci z moich gościńców, których znałem i ci drudzy - byli „potarganymi aniołami”. Staram się dociec prawdy o nich w wierszach, dlaczego takimi byli, dlaczego wybrali cierpienie, dlaczego życie poświęcili burzy.

Ulubioną figurą językową Pana poezji jest metafora. Harry Duda napisał „Charakter metafory przez Dmochowskiego uprawianej jest ważnym znakiem, który go od innych poetów odróżnia, daje mu własne miejsce w literackim istnieniu.”

Poeta zanim zostanie poetą powinien posiadać wiedzę o słowie, o języku, o literaturze. Powinien znać na pamięć teorię literatury. Jestem przeciwny dokonywaniu wiwisekcji słowa poetyckiego, rozkładania wiersza na czynniki pierwsze, jak praktykują krytycy. Tak czyniąc pozbawia się utwór poetyczności. Jednocześnie nie przyjmuję nowatorstwa przejawiającego się w upodabnianiu poezji do prozy, jak czyni Różewicz.

Wszyscy krytycy zwracają uwagę na język poezji. „No i te słowa, perełki sensów i znaczeń. Słowa – rarytasy; słowa brucknery, archaizmy znaczeniowe i gramatyczne – które o dziwo, nie straszą, a są subtelного rodzaju przyprawą do języka codziennego” powiedział o Pana poezji Zbigniew Ostrowski, krytyk literacki z Torunia.

W poezji ważne jest słowo: jego wartość znaczeniowa, barwa uczuciowa, jego dźwięk i możliwość semantycznego przetwarzania. Poeta musi posiadać wiedzę o słowie w przekroju historycznym. Poezją rządzi szczególnie semiotyka, w aspekcie współbrzmienia formy i treści. Ważny jest dobór słowa. Wyznaję maksymę Katona Starszego: *Verba tene, rem sequentur* – jeśli trzymasz słowo, temat przybieży.

Przywiązuje Pan wielką wagę do barwy i dźwięku wyrazu w wierszu.

Na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie studiowałem polonistykę, było wielu wspaniałych historyków literatury, ale mnie zawsze intrygowały zjawiska językowe, toteż z wielką ochotą chodziłem na wykłady z językoznawstwa historycznego i porównawczego, semiotyki, dialektologii. Konsekwencją tych zainteresowań była moja praca magisterska napisana pod kierunkiem prof. Bronisława Wieczorkiewicza „Uwagi o języku Jana Lechonia”.

Którzy twórcy i które dzieła mają największy wpływ na wyobraźnię poetycką? Po jakie książki z podręcznej biblioteczeki sięga Pan najczęściej?

Najbliżsi memu sercu są poeci amerykańscy: Ezra Pound i laureat Nagrody Nobla Oktawio Paz. Z polskich twórców wymienię tych, którzy poświęcili poezji wszystko, łącznie z życiem, tych wszystkich, którzy byli „potarganymi aniołami”: Janusza Żernickiego, Jerzego Harasymowicza, Andrzeja Bursę, Krzysztofa Gąsiorowskiego oraz prozaików: Gustawa Herlinga-Grudzińskiego i Marka Nowakowskie-

go. Bardzo bliscy są mi Harry Duda i Krystian Szafarczyk, opolscy poeci, którym wiele zawdzięczam.

Ma Pan szeroki krąg znajomych, przyjaciół, większość wierszy jest komuś dedykowana.

Zawsze istnieje więź komunikacyjna między twórcą i otoczeniem. To otoczenie ma jakiś wpływ na twórcę. Uważam, że kiedy pisze się o ludziach, to trzeba tych ludzi obdarowywać wierszami. Każdy bowiem z obdarowanych ma jakiś swój udział w moim życiu. Obowiązkiem piszącego jest podzielenie się słowem jak chlebem.

Może parę słów o swoich związkach z bibliotekami.

Utrzymuję bardzo ścisły związek z Biblioteką Miejską i Powiatową w Radziejowie na Kujawach. Mają tam cały mój dorobek twórczy, gromadzą piśmiennictwo na mój temat, a powieścią „Płonąca sól” wyposażono wszystkie biblioteki terenowe ze wskazaniem, że można się z niej uczyć historii Kujaw. Placówką kieruje Pani dyrektor Halina Paczkowska. Bardzo ciepłe wspomnienia wiążą się też z opolskimi bibliotekami. Spotykałem się czytelnikami Opola, Kluczborka, Namysłowa, Brzegu, Prudnika. Mile wspominać spotkania autorskie w bibliotekach: Miejskiej „Na Cyplu” w Opolu i w Gogolinie, w Gimnazjum w Czarnowasach (z bibliotekarzami ze szkół opolskich), Miejskiej w Ciechocinku (wspólnie z Januszem Żernickim), Szkoły Podstawowej w historycznych Płowcach, Domu Polskiego w Jabłonkowie w Czechach, w Wojewódzkiej w Iwano-Frankiwsku na Ukrainie. Wielokrotnie uczestniczyłem też w kiermaszach książek oragnizowanych przez opolskie biblioteki.

A jakie są najbliższe plany twórcze?

Mam zaawansowaną książkę „Czyścić mego nieba”, będącą trzecią częścią „Płonącej soli”. Są to dzieje potomków bohaterów sagi kujawskiej. Ja już też tam jestem. Poza tym przygotowany jest do wydania tom nowych wierszy oraz dwa zbiorki liryków zatytułowanych „Liryki opolskie”, „Liryki kujawskie”. Teksty na razie „leżą”,

dziś nie łatwo znaleźć sponsora tomiku poetyckiego.

Na zakończenie chciałabym przytoczyć wypowiedź wrocławskiej poetki, zmarłej trzy lata temu. Marianny Bocian, która w kilku zdaniach ujęła całą prawdę o Pana twórczości:

„Dmochowski pisze wiersze pełne filozoficznej głębi i prawdy o człowieku. Porusza ważne problemy, do których trzeba dorosnąć. Zaskakuje śmiałością i pięknem metafory. Kto tworzy ducha ludzkiego, ten wykonuje Prawo Boga Stwórcy.”

Dziękuję za rozmowę.

Rodowód

Jestem cały kujwski,
Taki pozostanę -
W sól tężni wsączony
I w borowin oddech,
I w żwir naszej Łachy.

Jestem z wierzb na torfach,
Z Pradoliny Wisły -
Gdzie Ziemia Matczyzna
Grzbiet słonawą rosi
i czuwa Raciążek
Na kołpaku - Książę
I srebrzą się płocie.

Jestem cały kujawski,
Taki pozostanę -
Choć na brzeg rzucony
Innej wielkiej Rzeki
W krajobrazie płaskim.
Nie wszyscy wrastają
W swój Jantar na wieki.

Z tomu „Żarna i ziarna”

Słoneczniki opolskie

W prześwicie Kamiennej - jakby na Montmartrze,
Przycupnął Utrillo z paletą na Skarpie.

Młynówką w gondoli - gdzie wiszący Tower,
W światłocieniu płynie ku Cypłowi - Manet.

Na Bolkowy Ostrów - plantami na ukos,
Gna w bujnym szmaragdzie Paw Jurajski - Rousseau.

Pod Żubrem ze spiżu - przy platanie, z lewa,
W kapeluszu słomiany łowi słońce Cézanne.

Obok Minorytów - w zaułku Ptasznika,
Tańczą graniasto chochoły Matisse'a.

W Diapazonie Orlim fug strzelistych Bacha
Harry rżnie na skrzypcach czarodziejskich Braque'a.

Z tomu „Wezbrana rzeka”

Wyznanie

Życie miałem niespokojne:
Nieuchronność kolizji z konwenansem
Tkwi w Koziorożcu jak drzazga smolna -
Stąd głód wieczny burzy i mgławice.

Życie miałem zachłanne:
Wartkość chwil podmywała jaskrawo
Deltę wyobrażeń o przyzwoitości -
Stąd porażenie czasem bez umiaru.

Życie miałem osobliwe:
Szedłem, wypłukując ciepło z mgły i mułu,
Brodzący w złogach po grdykę duszy.

Z tomu „Mgławice koziorożca”

Każdy ma swoje niebo

Chrystus mój jest z cierni przesyconych solą
i z fugu borowin - grzechów moich
które Go trawia; jest Bogiem bolesnym
zawsze nad człowiekiem pochylonym
zawsze z brzemieniem krzyża i miłością
zawsze z niebem otwartym w oczach na oścież

Mój Chrystus nie rozdaje jałmużny braciom
mój Chrystus syci braci swoich całym sobą
bez reszty - jest ich sumieniem i wolą

Mój Chrystus jest we mnie i ja jestem w Nim - solą!

Z tomu „Wybór wierszy”

Człowiek IV

(Szkic do portretu)

Jest dnem i dachem ziemi,
Nielotem i żurawiem:

Tragiczny rozziew - schizma;
Skupienie i rozdarcie;
Węzeł gordyjski, krzyżmo;
Sekstans strzaskany w szkwałe
I astrolabium zbawcze -

Splot paradoksów - człowiek.

Z tomu „Mgławice koziorożca”

W jednym życiu wszystko

Zbieramy - co zostało wyświetlone:
egzystencjalny fresk z epilogami -
makijaż-łogo zaprzeszłego czasu
ściekający na kolejne prologi

Tyle Erebu - ile złoćistości
Jak w widnokreęgu Rembrandta i Giotta
tyle raju - ile dni bez cienia
i tyle nadziei - w jednym życiu wszystko!

Człowiek - znaczy miłość
w chłodzie i w płomieniu
światło i mgła - Chrystus i Ulisses

Skazany na wieczną tragedysę

Z tomu „Wybór wierszy”

Złóż wniosek do... cz. 3

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013 oraz Narodowy Program Kultury są dokumentami programowymi wyznaczającymi kierunki jakimi powinny podążać instytucje kultury, edukacyjne itd. Ponadto są to dokumenty jakie powinny być uwzględniane przy wypełnianiu różnego rodzaju wniosków o dofinansowanie. Stanowią one bowiem trzon, wokół którego skupia się działalność wyżej wymienionych instytucji.

Korzystając z tych dokumentów ówczesny Minister Kultury (obecnie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego) Waldemar Dąbrowski, podjął decyzję o uruchomieniu programów operacyjnych Ministerstwa Kultury.

Programy operacyjne ruszyły od początku 2005 roku i są kontynuowane w chwili obecnej. Łącznie Ministerstwo Kultury uruchomiło 11 programów operacyjnych:

- promocja twórczości,
- rozwój infrastruktury kultury i szkół artystycznych oraz wzrost efektywności zarządzania kulturą,
- edukacja kulturalna i upowszechnianie kultury,
- obserwatorium kultury,
- rozwój inicjatyw lokalnych,
- promocja polskiej kultury za granicą,
- media z kulturą,
- promocja czytelnictwa,
- promesa Ministra Kultury,
- znaki czasu,
- dziedzictwo kulturowe.

Wszystkie programy operacyjne cieszyły się dużą popularnością

wśród instytucji aplikujących ze względu na swój spójny i czytelny program oraz prosty i łatwy, w porównaniu z wnioskami unijnymi, wniosek. Ministerstwo Kultury zadbało o to aby wszelkie informacje dotyczące wniosków były publikowane na stronach internetowych ministerstwa na bieżąco i bez żadnych opóźnień. Na stronach internetowych był udostępniony również wniosek o dofinansowanie i inne dokumenty niezbędne do prawidłowego wypełnienia wniosku.

Każdy z programów opatrzony był wyczerpującym opisem oraz unikalnym logo identyfikującym program. W każdym programie operacyjnym ujęto: cele programu oraz priorytety jakie w nich występowały, dokładny opis kwalifikujących się zadań, instytucje zarządzające programem (do tej instytucji składało się bezpośrednio wniosek), budżet programu, bądź priorytetu (ze względu na dużą popularność programów, budżety zmieniały się raczej na ich korzyść), uprawnieni wnioskodawcy, tryb naboru i wyboru wniosków, kryteria oceny wniosków oraz warunki rozliczenia. Ponadto każdy z programów zawierał wskaźniki jakie potencjalny beneficjent powinien osiągnąć przy realizacji zadania.

Poniżej znajduje się krótki opis wszystkich programów operacyjnych jakie zostały uruchomione przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2005 roku:

1. Promocja twórczości.

Głównymi celami programu jest:

a) wspieranie oraz promocja twórczości artystycznej, w tym wspieranie debiutów artystycznych,

b) wspieranie i promocja uczniów, studentów oraz twórców poprzez stypendia,

c) wspieranie i promocja zatrudnienia studentów, absolwentów szkół i uczelni artystycznych oraz kierunków związanych z kulturą poprzez staże.

Cele tego programu będą wspierane poprzez realizację zadań w ramach trzech zasadniczych priorytetów:

a) wspieranie wydarzeń artystycznych w Polsce. W ramach tego priorytetu wspierane będą najważniejsze wydarzenia artystyczne, organizowane w Polsce o charakterze międzynarodowym, ogólnopolskim lub ponadregionalnym i regionalnym, z zakresu wszystkich dziedzin sztuki – festiwale, konkursy koncerty, przeglądy, premiery spektakli, wystawy i inne imprezy artystyczne, w tym literackie. W ramach priorytetu wspierane będą także wyżej wymienione typy wydarzeń dotyczące tradycji historycznych, narodowych oraz kultury ludowej.

b) programy stypendialne. Ministerstwo Kultury udostępniło 3 programy stypendialne:

– „Młoda Polska” – program skierowany jest do różnych środowisk działających w obszarze kultury. Jego zadaniem jest wsparcie młodych twórców, artystów, krytyków sztuki w celu realizacji zadań twórczych i pomocy w karierze artystycznej.

– „Gaude Polonia” – celem programu jest umożliwienie młodym, wybitnym artystom pochodzącym z krajów Europy Środkowo – Wschodniej doskonalenia warsztatu artystycznego pod opieką uznanych polskich twórców. Pobyt stypendialny w Polsce ma być także okazją do nawiązania bezpośrednich kontaktów z polskim środowiskiem artystycznym oraz poznania kultury współczesnej Polski.

– „Kreacje” – program skierowany jest do różnych środowisk działających w obszarze kultury. Jego zadaniem jest wsparcie twórców, artystów, animatorów kultury, twórców ludowych, krytyków sztuki, osób zajmujących się ochroną dziedzictwa kulturowego w celu realizacji zadań twórczych i pomocy w karierze artystycznej.

c) staże. Staże skierowane do studentów, mające na celu umożliwienie im zdobycia teoretycznej i praktycznej wiedzy dotyczącej zasad funkcjonowania i specyfiki pracy w instytucjach kultury, a także pomoc w realizacji bieżących zadań instytucji kultury i przygotowanie nowej, kompetentnej kadry.

Znakomitym przykładem instytucji, która wzięła udział w tym programie to Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Centrum Kultury Pniewy

z zadaniem pod tytułem „VII Ogólnopolski Festiwal Teatrów Ulicznych Dzieci i Młodzieży Pniewy 2005”.

2. Rozwój infrastruktury kultury i szkolnictwa artystycznego oraz wzrost efektywności zarządzania kulturą.

Celami programu operacyjnego są:

- a) wyrównywanie dostępu do dóbr i usług kultury,
- b) poprawa warunków funkcjonowania instytucji kultury, instytucji filmowych oraz szkół i uczelni artystycznych,
- c) poprawa efektywności zarządzania i funkcjonowania instytucji kultury, instytucji filmowych oraz szkół i uczelni artystycznych.

Zadania jakie kwalifikują się w ramach tego programu to m.in.: współfinansowanie budowy, modernizacji, adaptacji nieruchomości na cele kulturalne i filmowe; współfinansowanie budowy, modernizacji, adaptacji infrastruktury szkół i uczelni artystycznych; współfinansowanie rewitalizacji, modernizacji i adaptacji na cele kulturalne obiektów zabytkowych oraz przemysłowych obiektów o wysokiej wartości historycznej; współfinansowanie przygotowania dokumentacji technicznej dla inwestycji realizowanych w ramach funduszy europejskich; współfinansowanie zakupu i modernizacji trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej i filmowej; współfinansowanie zakupu i modernizacji wyposażenia i sprzętu dydaktycznego dla szkół i uczelni artystycznych; współfinansowanie budowy i rozbudowy sieci i systemów informatycznych; zakup usług consultingowych. w tym szczególnie audytu, oraz ich wdrażanie.

Ten program jest o tyle interesujący, iż można po przez niego realizować projekty unijne (przynajmniej ten etap związany z zebraniem niezbędnej dokumentacji) oraz przeprowadzić zadanie związane z zakupem specjalistycznego oprogramowania bibliotecznego.

Przykładami bibliotek i instytucji, które wzięły udział w tym programie to: Urząd Miasta Piotrkowa Trybunalskiego – „Poprawa Funkcjonowania instytucji kultury – wymiana okien w budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej im. A. Próchnika w Piotrkowie Trybunalskim”.

Gmina Miejska Turek – „Adaptacja „Klubu Energetyk” na potrzeby Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Turku”, Gmina Miasta Chojnów – „Adaptacja budynku administracji szkół na bibliotekę miejską”, Miejska Biblioteka Publiczna we Włocławku – „Informatyzacja usług Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zdzisława Arentowicza we Włocławku”, Gmina Szczucin – „Remont budynku Biblioteki Gminnej w Szczucinie”, Gmina Pielplin – „Adaptacja pomieszczeń na Gminną Bibliotekę Publiczną”, Gmina Koszarawa – „Biblioteka to mój drugi dom, tutaj się uczę, pracuję i odpoczywam”, Gmina Raszyn – „Informatyzacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Raszynie”, Województwo Opolskie – „Uruchomienie księgozbioru elektronicznego Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Emanuela Smółki w Opolu”, Gmina Miasto Chełm – „Bibliobus w Chełmskiej Bibliotece Publicznej”.

3. Edukacja kulturalna i upowszechnianie kultury.

Cele tego programu operacyjnego to:

- a) podnoszenie kompetencji kulturalnych społeczeństwa,
- b) przygotowanie dzieci i młodzieży do aktywnego uczestnictwa w kulturze,
- c) tworzenie warunków do rozwijania aktywności twórczej,
- d) wzbogacanie oferty kulturalnej kierowanej do szerokiego grona odbiorców,
- e) zachowanie tradycji i przekazu ludowego dziedzictwa kulturowego,
- f) podnoszenie kwalifikacji i doskonalenie zawodowe osób działających w sferze upowszechniania kultury.

Zadania jakie kwalifikują się w ramach tego programu to m.in.: organizacja szkoleń i warsztatów ze szczególnym uwzględnieniem uczestnictwa w nich młodzieży na temat teatru, plastyki, muzyki oraz filmu; zadania mające na celu ochronę dóbr kultury ludowej (nawet materiały foniczne i wizualne).

W programie tym uczestniczyły następujące instytucje: Województwo Kujawsko-Pomorskie – „Biblioteka źródłem wiedzy – upo-

wszecznianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży w placówkach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy”, Województwo Zachodniopomorskie – „Podnoszenie kwalifikacji i doskonalenie zawodowe bibliotekarzy woj. zachodnio-pomorskiego poprzez cykl warsztatów, szkoleń i wyjazdów studyjnych do bibliotek w Maklemburgii, Berlinie, Kórnika organizowanych przez Książnicę Pomorską”, Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu – „Nasze Korzenie”, Gmina Gidle – „Gminna biblioteka w cieniu gotyku i baroku”, Województwo Opolskie – „Biblioteka bliżej czytelnika”, Gmina Miasto Łomża – „Zapraszamy do biblioteki – upowszechnienie i promocja czytelnictwa”, Miejska Biblioteka Publiczna we Włocławku – „W nadwiślańskiej krainie baśni”, Biblioteka Publiczna Gminy i Miasta im. J. Przybosa w Strzyżowie – „Zamiast Narzekania Radosne Spotkania”.

4. Obserwatorium kultury.

Cele tego programu operacyjnego to:

- a) monitoring i analiza systemu kultury w aspekcie regulacyjnym, społecznym i ekonomicznym,
- b) tworzenie spójnego systemu informacji statystycznej o kulturze,
- c) integracja środowisk praktyków i teoretyków kultury wokół problemów rozwoju i upowszechniania kultury,
- d) wymiana poglądów i doświadczeń pomiędzy środowiskami zaangażowanymi w rozwój i upowszechnianie kultury,
- e) dokumentowanie i upowszechnianie dorobku instytucji i organizacji działających w obszarze kultury,
- f) popularyzacja wiedzy i informacji na temat stanu i zmian w kulturze,
- g) popularyzacja wiedzy o jednoczącej się Europie,
- h) dokumentowanie utraconego i rozproszonego za granicą polskiego dziedzictwa.

Kwalifikujące się zadania w ramach tego programu to:

- a) realizacja prac badawczych i dokumentacyjnych oraz analiz

z zakresu uczestnictwa w kulturze, ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego oraz tradycji regionalnych, rynku pracy w kulturze, finansowania kultury, zarządzania kulturą, systemów informacji o kulturze, statystyki kultury,

b) budowa, utrzymanie i udostępnianie specjalistycznych baz danych obejmujących różne dziedziny kultury,

c) dofinansowanie i upowszechnianie prac dokumentujących działalność kulturalną,

d) popularyzacja wyników prowadzonych badań, analiz i prac dokumentacyjnych,

e) wspieranie i organizacja konferencji, sympozjów i innych form sprzyjających refleksji nad stanem i rolą kultury oraz ochroną i zachowaniem dziedzictwa kulturowego,

f) wymiana doświadczeń oraz konfrontacja dokonań środowisk działających w sferze kultury,

g) współfinansowanie wydawnictw pokongresowych, pokonferencyjnych oraz raportów z badań z zakresu uczestnictwa w kulturze, polityki kulturalnej, ekonomiki kultury, statystyki kultury, socjologii kultury, wiedzy o kulturze,

h) organizowanie lub wspieranie konkursów na najlepsze prace naukowe z zakresu kultury,

i) wspieranie przedsięwzięć o charakterze naukowym.

Przykładami ilustrującymi udział bibliotek i innych instytucji w tym programie są: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smolki w Opolu – „Organizacja konferencji Biblioteki publiczne w otoczeniu prawnym”, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie – „Budowa nowego modelu działalności instrukcyjno – metodycznej”.

5. Rozwój inicjatyw lokalnych.

Program ten jest specyficzny, jego zamierzeniem jest pobudzenie kulturalnych inicjatyw lokalnych oraz stworzenie na poziomie lokalnym warunków do rozwoju twórczości. Jego główne cele to:

a) upowszechniania kultury,

- b) edukacji kulturalnej,
- c) promocji twórczości,
- d) ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego,
- e) inwestycji oraz zakupu wyposażenia.

Cele programu, choć są bardzo ogólne, są jednak ograniczone przez budżet jaki można wykorzystać na zadanie. Przyjęto, że maksymalnie beneficjent może wykorzystać 25 000 zł.

Dobrym przykładem instytucji jaka wzięła udział w tym programie to: Gminna Biblioteka Publiczna w Liskowie – „Biblioteka na miarę XXI wieku”, Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich w Radomiu – „IV Jesienna Akademia Literatury” czy Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie – „Biblioteka dla wszystkich”.

6. Promocja kultury polskiej za granicą.

Celami tego programu operacyjnego są:

- a) kreowanie pozytywnego wizerunku Polski poza granicami kraju,
- b) prezentacja kultury polskiej poza granicami kraju,
- c) promowanie polskich twórców i ich twórczości poza granicami kraju,
- d) realizacja współpracy międzynarodowej w dziedzinie kultury w ramach porozumień i umów międzyrządowych oraz resortowych.

Zadania kwalifikujące się w ramach tego programu to:

- a) wspieranie udziału polskich twórców i artystów oraz ich twórczości w kluczowych przedsięwzięciach międzynarodowych odbywających się poza granicami kraju,
- b) współfinansowanie wielopłaszczyznowych programów współpracy kulturalnej z zagranicą,
- c) współfinansowanie projektów dotyczących współpracy i wymiany kulturalnej za granicą wynikających z umów międzyrządowych i resortowych.

Decydując się na napisanie wniosku w ramach tego programu, wnioskodawca powinien wziąć pod uwagę rangę i znaczenie jakie

zadanie będzie miało na arenie międzynarodowej, znaczenie zadania dla promocji polskiej kultury za granicą, liczbę partnerów współpracujących z wnioskodawcą (zwłaszcza partnerów zagranicznych) oraz udział w zadaniu specjalistów z danej dziedziny.

7. Media z kulturą.

Celami tego programu operacyjnego są:

- a) promocja w środkach masowego przekazu programów ustanowionych przez Ministra Kultury i efektów ich realizacji,
- b) promocja w środkach masowego przekazu twórczości artystów indywidualnych i grup artystycznych,
- c) wykorzystywanie środków komunikacji medialnej w oddziaływaniu na aktywność kulturalną społeczeństwa,
- d) umożliwienie jak najszerszej grupie odbiorców i uczestników kultury (pośredniego) kontaktu ze sztuką i kulturą.

Cele te mogą być zrealizowane poprzez popularyzację polskiej kultury i dziedzictwa kulturowego przez dofinansowanie produkcji i prezentacji w środkach masowego przekazu form takich jak: filmy i seriale dokumentalne, reportaże, programy artystyczne, audycje radiowe, teledyski, fonogramy, itp. Ponadto tworzenie portali internetowych o wyżej wymienionej tematyce, a także wszelkie akcje medialne mające za zadanie zachęcić do „kreatywnego i pożytecznego” spędzania czasu.

8. Promocja czytelnictwa.

Celami tego programu operacyjnego są:

- a) poprawa jakości zbiorów bibliotecznych i dostępu do zbiorów,
- b) poprawa konkurencyjności sektora książki, w tym wspieranie wydawnictw i sieci dystrybucji książki
- c) zwiększenie efektywności promocji polskiej książki w kraju i za granicą,
- d) rozwój czasopism kulturalnych,
- e) promocja tłumaczeń i przekładów ambitnej literatury zagranicznej,
- f) zwiększenie zainteresowania książką.

Cele te będą realizowane poprzez wspieranie zadań w ramach trzech priorytetów:

a) rozwój bibliotek oraz poprawa jakości i dostępności zbiorów. Priorytet ten jest najbardziej kuszący dla bibliotek publicznych. Koncentruje się on wokół zakupu nowości wydawniczych, przy czym mocny nacisk kładzie się na zakup nowości dla bibliotek wiejskich oraz działających na obszarach marginalizowanych.

b) rozwój sektora książki i promocja czytelnictwa. W ramach tego priorytetów Ministerstwo Kultury finansuje zadania związane z dofinansowaniem wydawnictw oraz przekładów literatury polskiej na języki obce.

c) rozwój czasopism kulturalnych. Priorytet ten jest przeznaczony do finansowania wydawania czasopism w formie tradycyjnej oraz w formie elektronicznej w Internecie, skierowanych także do odbiorcy zagranicznego.

Program ten jest najbardziej popularny wśród wszystkich bibliotek w Polsce. To właśnie uczestnictwo w tym programie pozwoliło na zakup nowości wydawniczych pod koniec 2005 roku. Oprócz tego instytucje realizowały inne zadania związane choćby z dofinansowaniem konkretnego wydawnictwa (Instytut Myśli Józefa Tischnera – Dofinansowanie wydawnictwa: Adam Hernas „Czas i obecność”. Nakład 1000 egz. Objętość 1 egz. - 17 ark.) czy konkretnego wydarzenia kulturalnego (Biblioteka Elbląska im. Cypriana Norwida – „Dofinansowanie wydarzenia literackiego: polsko-szwedzkie warsztaty literackie i plastyczne – Oko w oko”).

9. Promesa Ministra Kultury.

Celem programu „Promesa Ministra Kultury” jest zwiększenie efektywności wykorzystania środków europejskich na rzecz rozwoju kultury. Program polega na dofinansowaniu przez Ministra Kultury wkładu krajowego do wybranych projektów kulturalnych, realizowanych ze środków europejskich. Promesa Ministra Kultury to inaczej umowa przyrzeczenia o współfinansowaniu projektów realizowanych ze środ-

ków europejskich pod warunkiem ich wyboru do realizacji przez właściwe organy w ramach funduszy strukturalnych, programów wspólnotowych, środków EFTA oraz innych środków europejskich.

Program ten jest szczególnie istotny dla instytucji, które planują zrealizować projekt przy współfinansowaniu z funduszy unijnych. Przy planowanym budżecie na realizację tego projektu, instytucja może w pozycji wkład własny, uwzględnić fundusze uzyskane z programu „Promesa Ministra Kultury”.

W ramach Programu „Promesa Ministra Kultury” dofinansowane będą projekty z zakresu ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego, budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury kulturalnej oraz infrastruktury szkół i uczelni artystycznych, promocji twórczości, rozwoju infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, a także międzynarodowe przedsięwzięcia kulturalne o charakterze europejskim, realizowane przy współudziale środków europejskich, w tym szczególnie:

- a) funduszy strukturalnych,
- b) Mechanizmu Finansowego EOG,
- c) programów wspólnotowych.

Dofinansowanie w ramach tego programu dotyczy realizacji niektórych działań w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), Sektorowego Programu Operacyjnego restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, Mechanizmu Finansowego EOG, inicjatywy wspólnotowe Interreg III, programów wspólnotowych (m.in. Kultura 2000).

Należy wziąć pod uwagę fakt, iż niektóre wyżej wymienione programy nie są kontynuowane w 2006 roku. Natomiast zostaną uruchomione programy jak np. Regionalny Program Operacyjny, które mogą być uwzględnione w ewentualnej kontynuacji programu Promesa Ministra Kultury.

W tym programie udział wzięły takie instytucje jak: Gmina Miasta Nowa Sól – „Przebudowa zabytkowych budynków i adaptacja tere-

nów dla potrzeb Miejskiej Biblioteki w Nowej Soli”, Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Trzyciąc (BIOAK) – „Centrum tradycji i Kultury „Biały Domek” w Imbramowicach – adaptacja połączona z remontem oraz wyposażenie publicznego budynku o charakterze zabytkowym z 1750 roku wraz z otoczeniem na cele kulturalne”, Gmina Osiecznica – „Budowa Biblioteki Gminnej z Czytelnią w Osiecznicy”, Województwo Lubelskie – „Konserwacja kolekcji bibliotecznych”.

10. Znaki Czasu.

Celem tego programu operacyjnego są:

- a) rozwój i upowszechnianie sztuki współczesnej,
- b) tworzenie regionalnych i narodowej kolekcji sztuki współczesnej,
- c) promocja polskiej sztuki współczesnej,
- d) przywrócenie tradycji mecenatu artystycznego,
- e) angażowanie różnych grup społecznych w działania na rzecz kultury i sztuki,
- f) rozwój rynku sztuki w Polsce,
- g) budowa systemu informacji o sztuce współczesnej i jej twórcach,
- h) tworzenie interdyscyplinarnych centrów nowoczesności.

W ramach tego programu mogą być realizowane następujące zadania:

- a) zakupy dzieł sztuki współczesnej do kolekcji regionalnych,
- b) rozwijanie różnorodnych form społecznego obiegu sztuki i jej upowszechniania,
- c) organizowanie działalności wystawienniczej oraz wspieranie kampanii promujących kulturę i sztukę najnowszą w Polsce i na świecie,
- d) tworzenie systemu pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania informacji o sztuce współczesnej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii,
- e) ewidencjonowanie i inwentaryzowanie publicznych zasobów dzieł

sztuki współczesnej oraz ich digitalizacja i udostępnianie.

Z punktu widzenia nowoczesnej biblioteki albo biblioteki, która chce się rozwijać w kierunku informatyzacji, a przez to poszerzać swój wachlarz usług, program ten jest szczególnie interesujący. Zadanie digitalizacji zbiorów oraz ich udostępnianie znakomicie przystaje do współczesnej biblioteki niebojącej się wyzwań.

11. Dziedzictwo Kulturowe.

Cel tego programu jest ochrona i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego, w tym kompleksowa poprawa stanu zabytków oraz rozwój kolekcji muzealnych. Program ten jest również kierowany do placówek emigracyjnych oraz zabytków polskich i z Polską związanych, znajdujących się poza granicami kraju. Cele programu będą realizowane poprzez 2 priorytety:

- a) rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych,
- b) rozwój i konserwacja kolekcji muzealnych.

Realizacja tego programu jest podzielona na dwa zasadnicze kategorie: realizacja projektów o charakterze infrastrukturalnym, a więc: rewaloryzacja i konserwacja zabytków romańskich, zabytków budownictwa drewnianego, a także konserwacja zabytków ruchomych takich jak wystroj kościołów; oraz realizacja projektów o charakterze miękkim takich jak: zakup starodruków i archiwaliów, konserwacja i digitalizacja muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów oraz zbiorów filmowych, czy dofinansowanie wykonania kopii starodruków i inkunabułów.

Decydując się na zrealizowanie zaplanowanego zadania, należy odpowiednio dobrać program Ministerstwa Kultury. Wszystkie programy są tak skonstruowane aby każde działanie miało w nim swe odzwierciedlenie. Po odpowiednim doborze programu należy przystąpić do pobrania wniosku o dofinansowanie i zapoznać się ze wskaźnikami jakie muszą być osiągnięte przy realizacji zadania.

Po zrealizowaniu zadania należy starannie wykonać raport końcowy naszego projektu. Raport zawiera ocenę jakościową zadania, osiągnięte wskaźniki zadania oraz rozliczenie finansowe zadania. Na

tym etapie będą widoczne błędy i niedociągnięcia jakie wcześniej zostały popełnione. Stąd też należy starannie i z dokładnością przystąpić do realizacji zadania jako całości, mając na uwadze, że każdy jego etap jest ze sobą ściśle powiązany.

W chwili ukazania się tego artykułu niektóre z programów operacyjnych straciły na aktualności. Wraz ze zmianą struktur politycznych na szczeblu rządowym zmieniły się również programy operacyjne. Aktualnie wszystkie programy dostępne są pod adresem internetowym <http://www.mkidn.gov.pl/po/>. Powoduje to znaczną wygodę przeglądania stron oraz zebrania interesujących przyszłego beneficjenta informacji. Zmiany jakie tam można zauważyć w porównaniu z poprzednio zamieszczonymi dotyczą: program Rozwój infrastruktury kultury i szkolnictwa artystycznego oraz wzrost efektywności zarządzania kulturą został przemianowany na Rozwój infrastruktury kultury i szkół artystycznych, zrezygnowano z programu Obserwatorium kultury w zamian za program pod tytułem Fryderyk Chopin, którego zamierzeniem jest propagowanie dorobku sławnego kompozytora, zrezygnowano z programu Media z kulturą na rzecz programu Patriotyzm jutra. Celem tego ostatniego programu jest propagowanie postaw patriotycznych wśród społeczeństwa polskiego.

Zamieszczone programy operacyjne zostały odnowione pod względem opisu i zamieszczonych celów jakie beneficjenci zobowiązani są realizować w swoich programach. Zmianie uległ również sam wniosek oraz niezbędne załączniki. Obecny formularz stał się bardziej przejrzysty i czytelny, a jego wypełnienie nie powinno przysporzyć problemów początkującym beneficjentom.

WIEŚCIZ BIBLIOTEK

Gminna Biblioteka Publiczna w Tarnowie Op.

Biblioteka łączy pokolenia – Jesienne spotkania w Bibliotece w Tarnowie Opolskim

Umieszczone w tytule hasło stanowiło motto kolejnej edycji „Jesiennych spotkań” (24-28 października 2005 r.) w Gminnej Bibliotece Publicznej i jej filiach na terenie Gminy Tarnów Opolski. Oprócz prezentacji, wykładów i konkursów w siedzibie GBP zorganizowano wystawę twórców-amatorów. Tytuł wystawy dowcipnie i trafnie określa jej treść. „Kwecidelka” to kompozycje kwiatowe Aleksandry Póleczek i utrwalone na fotografiach urokliwe „portrety” roślin kwitnących Józefa Kantowa. Artyści są mieszkańcami Przywórw.

Spotkania z ekonomią, książką i... przygodą.

„Informacja biznesowa w bibliotece” – to brzmi dla niektórych obco i dziwacznie. Nieninieje coś takiego. Dnia 27 października 2005 roku odbyło się w Gminnej Bibliotece Publicznej spotkanie przedsiębiorców naszej gminy, na którym przedstawiono ofertę biblioteki. Uczestnicy dowiedzieli się o sposobach dotarcia do informacji o konkurentach, strukturze rynku, prawie gospodarczym, obyczajach, sytuacji politycznej. Zależało nam na przedstawieniu i omówieniu Informatora Gospodarczego. Gminna Biblioteka po raz pierwszy wydała go w 1993 roku. Dziewięć lat później ukazała się jego druga edycja, poszerzona i zmieniona. Rozeszła się w ilości 500 egzemplarzy. Następna ukaże się w 2006 roku.

W drugiej części spotkania Wójt Gminy Zygmunt Cichoń ponowił propozycję utworzenia lokalnego stowarzyszenia przedsiębiorców.

Wybiegając nieco naprzód informujemy, że spotkania te stały się co-miesięczną tradycją. Kolejne odbyto 24 listopada, a na noworoczne – umówiono się w połowie stycznia 2006 r.

W trzecim dniu „Jesiennych Spotkań”, w bibliotece w Tarnowie Opolskim wysłuchano odczytu mgr Elżbiety Kampy „Biblioteki szkolne i biblioteki publiczne w środowisku lokalnym”.

Przyczyną spotkania nauczycieli i bibliotekarzy było sprecyzowanie wspólnych celów działania wszystkich bibliotek w gminie, a przede wszystkim przysposobienia czytelniczego dzieci i młodzieży. Elżbieta Kampa – dyrektor Biblioteki Miejskiej w Opolu jest przewodniczącą Opolskiego Oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Przedstawiła teoretyczne oraz praktyczne aspekty omawianego tematu. Goście w dyskusji podzieli się swoimi bogatymi doświadczeniami pracy z młodymi czytelnikami.

Ostatniego dnia „Jesiennych Spotkań”, gościliśmy podróżnika i geografa, Krzysztofa Lisowskiego. Tym razem (to już czwarte spotkanie z tego cyklu) celem podróży była Rumunia. Kraj egzotyczny (choć leżący niedaleko) – nieznany i bardzo przez to tajemniczy. Próżno by szukać w biurach podróży wycieczki do Rumunii. Ale jeśli ktoś bardzo chciałby tam pojechać, powinien to zrobić. Jest niedrogo, pięknie i swojsko. Jednak to podróż tylko dla zaawansowanych turystów. Zwolennicy Majorki i „all inclusiv” nie mają tam czego szukać.

„Książka w życiu pomaga... .. – Oddział dla Dzieci GBP

Na początku października ok. 100 uczniów kl. V z terenu naszej gminy wzięło udział w eliminacjach do gminnego konkursu „Dużo czytam dużo wiem”. 14 uczniów z największą ilością punktów w poszczególnych klasach przystąpiło do finału 26 października 2005 r. w GBP w Tarnowie Op. Tak jak w eliminacjach rozwiązywali test z różnych dziedzin. Młodzież kl. V wykazała się rozległą wiedzą. Wszyscy uczestnicy finału otrzymali pamiątkowe dyplomy, a zwycięzcy nagrody książkowe.

Następną imprezą w ramach „Jesiennych Spotkań” było spotkanie grupy przedszkolnej „Przyjaciele Kubusia Puchatka”, z panią Martą

Długosz, która opowiedziała dzieciom o dziewczynce pokrzywdzonej przez los, lecz wytrwale dążącej o osiągnięcia upragnionego celu. Opowieść zawierała przesłanie o wyrozumiałość, tolerancję, pomoc osobom chorym i pokrzywdzonym przez los. Przedszkolaki miały okazję również zobaczyć nowości wydawnicze znajdujące się w naszej bibliotece.

Laureaci finału konkursu „Dużo czytam dużo wiem” :

Kobiś Paweł	I miejsce. (Tarnów Op.)
Mientus Dominika	II miejsce. (Raszowa)
Kubis Piotr	III miejsce. (Tarnów Op.)

O bajkach i nie tylko

24 października 2005 r. w filii GBP w Przyworach odbyło się „Spotkanie Pokoleń”. Najstarsze czytelniczki biblioteki uświadamiały uczniom kl.I-III szkoły podstawowej jak wielką wagę ma czytanie książek. Porównywały też szatę graficzną wydań dawniejszych ze współczesnymi. Panie, które spotkały się z dziećmi, dzieliły się też wspomnieniami bajek swego dzieciństwa. Snuły rozważania nad wartością jaką miała i ma nadal książka. Spotkanie było okazją do przeprowadzenia bajkowych konkursów i zgadywanek. Dzieci bez oporów nawiązywały rozmowy o treści i przesłaniu baśni, i o naukach płynących z poznawania losów książkowych bohaterów. Uczestnicy spotkania, które odbyło się w miłej atmosferze, wyszli z niego bardzo zadowoleni.

Jak się dawniej pracowało

W ramach „Jesiennych Spotkań” w Raszowej odbyło się dnia 24 października 2005 r. spotkanie tropicieli historii. Zaproszenie przyjęli Wójt Gminy, Sekretarz Gminy, Dyrektor Szkoły, nauczyciele, dzieci z klas. V-VI oraz inni czytelnicy. Znawcy kultury śląskiej i zbieracze pamiątek: Konrad Mientus i Joseph Schlappa opowiadali ciekawie o rzemiosłach już dziś niespotykanych (np. kołodziejstwo). Miłym zakończeniem gawędy był koncert obu panów wykonany na harmonij-

kach ustnych. Ilustrację opowieści stanowiła wystawa narzędzi i przedmiotów związanych z gospodarstwem, pracami rolniczymi, sprzętów domowych i szkolnych. Poza tym można było obejrzeć zbiór starych fotografii ilustrujących dawne zwyczaje (np. orszaki weselne).

Codziennego czytania pożytki

24 października 2005 w filii GBP w Nakle odbyło się spotkanie uczniów kl. II i III i ich rodziców pod hasłem „Poczytaj mi mamo”. Uczniowie kl. III z pomocą wychowawczyni Anny Sebek przygotowali inscenizację „Całe Nakło czyta dzieciom”. Przedstawienie kierowane było do rodziców, którzy spiesząc się nie zauważają, że dzieci przestają z nimi rozmawiać. Mottem tego przedstawienia była prośba skierowana do rodziców: „*Czytajcie nam 20 minut dziennie – codziennie*”. Następnie mamy uczniów kl. III – panie: Lidia Matuszek i Brunhilda Stach przeczytały baśnie: „Braciszek i siostrzyczka” – braci Grimm oraz „Wróżki” – Ch. Perreaulta. Na spotkaniu obecni byli Wójt Gminy Zygmunt Cichoń i Dyrektor GBP Barbara Mruk.

*oprac. B.Mruk, M.Deutschmann,
M.Silarska, B.Mientus, L.Niesłony*

Namysłowski Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna

Szkolenie bibliotekarzy

Biblioteka Publiczna w Namysłowie w ramach realizacji zadań biblioteki powiatowej organizuje szkolenia dla bibliotekarzy powiatu namysłowskiego. Na szczególną uwagę zasługują warsztaty zorganizowane w marcu 2005 roku pt. „**Rozwijanie zainteresowań czytelnicznych poprzez twórczą aktywizację**” prowadzone przez instruktorów KLANZA.

W warsztatach uczestniczyły bibliotekarki z gminnych bibliotek publicznych z Domaszowic, Namysłowa, Pokoju, Świerczowa, Wilkowa oraz bibliotek szkolnych.

Cel warsztatów:

- rozwijanie wyobraźni czytelniczej poprzez działania parateatralne, plastyczne, muzyczne i teatralne
- uwrażliwienie poprzez naturalne oddziaływanie sztuk zintegrowanych
- budowanie przyjaznej atmosfery w pracy z czytelnikiem.

Metody pracy z czytelnikiem dziecięcym prezentowane na warsztatach pomogą każdemu bibliotekarzowi uatrakcyjnić pracę z dziećmi. Wskażą, czym jest radość płynąca z umiejętności czytania oraz nawyku sięgania po książkę. Pomogą wyzwolić w dzieciach ich indywidualną twórczą aktywność.

Zajęcia wzbogaciły naszą wiedzę dotyczącą rozwijania zainteresowań czytelniczych poprzez wprowadzenie różnorodnych form teatralnych, plastycznych poprzez zabawę, taniec, wyzwoliły w nas twórczą aktywizację, która ułatwi realizację zamierzonych celów przez bibliotekarzy w swoich placówkach i środowiskach lokalnych.

Tego typu spotkania integrują bibliotekarzy, zachęcają do bardziej efektywnej pracy z czytelnikiem, uczą wrażliwości, dzielenia się zdobytą wiedzą i doświadczeniem, dają radość ze wspólnie spędzonych chwil, owocują pomysłami oraz nowymi przyjaźniami.

Teresa Hruby

WSPÓLPRACA Z ZAGRANICĄ

W 2005 roku Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu kontynuowała działania wpisane do wieloletnich programów współpracy dwustronnej z bibliotekami zagranicznymi. Realizowana była współpraca w zakresie książki i czytelnictwa: wymiana doświadczeń – odbywały się oficjalne i robocze spotkania bibliotekarzy, staże przywarsztatowe, pracownicy brali udział w wydarzeniach kulturalnych i naukowych odwiedzanych bibliotek. Prezentowano wystawy promujące działalność zaprzyjaźnionych regionów, miast i bibliotek. Wymiana literatury pięknej, czasopism kulturalnych i społeczno-politycznych, materiałów dokumentujących osiągnięcia kultury, nauki i gospodarki odbywała się zgodnie z zapisami określającymi zasady wymiany publikacji własnych bibliotek i publikacji z krajowych produkcji wydawniczych. Wiele miejsca poświęcono niesłychanie szybkiemu rozwojowi i ekspansji nowych technologii we wszystkich obszarach bibliotekarstwa współczesnego.

W kwietniu (12-13) odwiedzili Opole goście z LBZ – Landesbibliothekszentrum / Rheinische Landesbibliothek w Koblencji (Moguncja – Niemcy), na czele z dyrektorem dr. Helmutem Frühaufem. Program pobytu bibliotekarzy obejmował zarówno zwiedzanie opolskiej księżnicy jak i bibliotek w Kędzierzynie-Koźlu i Gogolinie. Goście zainteresowani byli bogatymi zbiorami zabytkowymi przechowywanymi w zamku w Rogowie Op.

Dyrektorzy partnerskich bibliotek przedyskutowali propozycje zawarte w przygotowanej umowie o współpracy bibliotek na lata 2005-2010. Umowa po naniesieniu poprawek i akceptacji Ministerstwa Moguncji będzie podpisana w czasie rewizyty opolskich bibliotekarzy w Koblencji w 2006 roku.

*

Tradycyjnie – od 20 już lat – czerwiec stoi pod znakiem kontaktów z Państwową Publiczną Biblioteką Naukową w Biełgorodzie (Rosja). Gośćmi zaprzyjaźnionej biblioteki w tym roku byli: dyrektor WBP Tadeusz Chrobak, pracownicy Działu Gromadzenia, Opracowania i Katalogów – Anna Palczak i Zdzisława Bernaś i pracownik Działu Udostępniania – Tomasz Cygan. Bogaty program wizyty pozwolił na porównywanie rozwiązań stosowanych w bibliotekarstwie obu krajów, poznanie problemów i osiągnięć zawodowych rosyjskich bibliotekarzy.

Biblioteka biełgorodzka to centrum życia społecznego miasta liczącego ok. 350 tysięcy mieszkańców. Pełni ona wiele różnorodnych funkcji w stosunku do społeczności lokalnej: miejsce nauki, pracy, kontaktów społecznych, odpoczynku, rekreacji, kultury (spotkania z twórcami, koncerty, wystawy), a także zakupów. Opolscy bibliotekarze odwiedzili też wiele kompleksów kulturalnych na wsiach i w miastach obwodu biełgorodzkiego, gdzie inicjatywy podejmowane przez bibliotekę centralną mają wpływ na kształt bibliotek niższego szczebla, pełniących rolę wielofunkcyjnych, przyjaznych czytelnikom przestrzeni prowadzących różnorodne projekty edukacyjne dla dzieci i młodzieży, inspirujących różnorodne wydarzenia kulturalne i informacyjne.

Gospodarze zadbali również o atrakcyjne dopełnienie „zawodowej” części programu wizytami w muzeach, cerkwiach i tradycyjnie już całodniowe zwiedzanie Moskwy.

*

W obchodach 750-lecia Bańskiej Bystrzycy (Słowacja), na zaproszenie Państwowej Biblioteki Naukowej (SVK) uczestniczyli bibliotekarze Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. W skład delegacji, która przebywała w Bańskiej Bystrzycy w dniach 27-29 września br. weszli: Joanna Czarkowska-Pasierbińska – kierownik

Działu Udostępniania, Violetta Łabędzka – pracownica Działu Informacyjno-Bibliograficznego i Anna Miś – pracownica Oddziału Zbiorów Obcojęzycznych.

Jednym z punktów jubileuszowych uroczystości w bibliotece, było otwarcie wystawy prezentowanej przez Opolan pt. „Opole wczoraj i dziś. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu”.

Bogaty program pobytu opolskich gości w SVK, obejmował prezentację nowoczesnych rozwiązań architektonicznych odrestaurowanej biblioteki, działalność nowych agend – Muzeum Literatury i Muzyki, przestronnych czytelni specjalistycznych, funkcjonowanie systemu informatycznego VIRTUA, jak również zwiedzanie bogatych zabytków miasta.¹

*

W październiku (3-6), gośćmi WBP byli bibliotekarze z Południowoczeskiej Biblioteki Naukowej w Czeskich Budziejowicach. Odwiedzili nas Michal Kejzar, zastępca dyrektora ds. ekonomicznych, Jindrich Spinar – kierownik pracowni zbiorów zabytkowych biblioteki w Złatej Korunie, Maria Koldova – pracownica Działu Katalogów. Czescy bibliotekarze, w trakcie wymiany doświadczeń zawodowych interesowali się przede wszystkim sposobem przechowywania zbiorów zabytkowych w WBP, sprawami związanymi z rozwojem digitalizacji w Polsce i problemami nadzoru merytorycznego nad bibliotekami publicznymi w regionie. Goście zwiedzili zamek w Rogowie Opolskim i pałac w Mosznej, mieli też okazję poznać zabytkową perłę Opolszczyzny – Zamek Piastów Śląskich w Brzegu.

*

W dniach 24-27 października br. przebywali w Opolu bibliotekarze węgierscy z Biblioteki Komitatu im. Vörösmarty Mihály

---

¹ Szerzej na ten temat zob. Łabędzka V.: *Wizyta delegacji z WBP...*, s. 60

w Székesfehérvár. W składzie delegacji byli: Gabor Klausz – zastępca dyrektora, Eva Varga – pracownica Czytelni, Laszlo Meggyes – pracownik administracyjny, Andrzej Straszewski – tłumacz.

Goście podziwiali opolską bibliotekę, jej przestronność i nowoczesne wyposażenie. Informowali nas o dużych problemach lokalowych swojej biblioteki, związanych przede wszystkim z usytuowaniem w zabytkowych budynkach, wymagających olbrzymich dotacji finansowych na remonty. Zainteresowani byli rozwiązaniami zwartego magazynowania zbiorów i prowadzonymi usługami w zakresie suszenia i fumigacji akt i księgozbiorów, przy zastosowaniu komory dezynfekcyjno-suszącej. Żywo dyskutowanym tematem był problem finansowania bibliotek na Węgrzech i w Polsce, w tym możliwości pozyskiwania środków z funduszy Unii Europejskiej. W rozmowach na temat problemów czytelnictwa okazało się, że bibliotekarze węgierscy nie narzekają na brak funduszy na zakup nowości, ani też na brak zainteresowania książką zarówno ze strony dorosłych, jak i młodego pokolenia. Postępy w stosowaniu przez obie biblioteki technologii informatycznych w procesach biblioteczno-informacyjnych były kolejnym, ważnym tematem rozmów.

Goście odwiedzili Nysę, gdzie goszczono ich w bibliotece, zwiedzili muzeum i zabytki miasta. Zainteresowani działalnością bibliotek gminnych, byli gośćmi Miejskiej i Gminnej Biblioteki w Gogolinie, gdzie rozmawiano o dobrej współpracy z władzami samorządowymi, działalności na rzecz lokalnych społeczności, w tym relacjach z mniejszością niemiecką. Tradycyjnie już, goście zakończyli pobyt na Opolszczyźnie w Rogowie Opolskim, zwiedzając zamek, park i zbiory zabytkowe Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej.

*

W dniach 15-19 listopada 2005 roku, Urząd Marszałkowski był organizatorem Dni Obwodu Iwano-Frankińskiego w województwie opolskim. Wśród gości z Ukrainy byli bibliotekarze z Obwodowej Publicznej Biblioteki Naukowej w Iwano-Frankiwsku. Reprezento-

wali ich: dyrektor biblioteki obwodowej – Maria Alba, pracownica tejże biblioteki – Natalia Dżus i dyrektor biblioteki powiatowej – Ludmiła Frelich. Program pobytu dla bibliotekarzy ukraińskich przewidywał, oprócz udziału w oficjalnych imprezach również kontakty zawodowe z bibliotekarzami Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

Do najważniejszych wydarzeń należało niezwykle uroczyste, w obecności władz i dostojnych gości podpisanie umowy o współpracy obu bibliotek na lata 2005-2010.

Biblioteki wymieniły bogate zestawy publikacji z krajowych produkcji wydawniczych, prezenty oficjalne i mniej oficjalne. Cenne dary w postaci książek otrzymały też biblioteki Iwano-Frankiwszczyzny, hojnie obdarowane przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Opolskiego, Księgarnię „Omega”, Księgarnię Naukowo-Literacką i naukowców opolskich.

Bibliotekarze opolscy towarzyszyli gościom nie tylko w czasie zwiedzania Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, ale również Opola i Opolszczyzny, Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu, pobytu w bibliotekach w Popielowie, Grodkowie i Kędzierzynie-Koźlu. Wspólnie uczestniczyli w spotkaniach autorskich, projektach literacko-artystycznych, podziwiali entuzjizm ukraińskich artystów, twórców ludowych, huculskie tańce i piękne głosy pieśniarzy.

W 2006 roku czeka nas rewizyta w Iwanofrankowsku. Spodziewamy się, kolejnych ciekawych kontaktów i doświadczeń, które zawowocują nowymi pomysłami na usługi, formy i metody pracy.

oprac. Anna Śliwińska

Violetta Łabędzka

Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

*Wizyta delegacji z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu
w Państwowej Bibliotece Naukowej (SVK) w Bańskiej Bystrzycy*

We wrześniu 2005 r. doszło do rewizyty opolskich bibliotekarzy w Państwowej Bibliotece Naukowej w Bańskiej Bystrzycy. Nasza delegacja w składzie: Joanna Czarkowska-Pasierbińska – kierownik Działu Udostępniania, Violetta Łabędzka – pracownica Działu Informacyjno-Bibliograficznego i Anna Miś – pracownica Oddziału Zbiorów Obcojęzycznych miała zaszczyt uczestniczyć w kulminacji obchodów 750-lecia Bańskiej Bystrzycy. Wiele z imprez uświetniających jubileusz miasta było zorganizowanych przez Państwową Bibliotekę Naukową, jak też odbywało się w budynku Biblioteki, będącym jednym z bardziej reprezentacyjnych miejsc w Bańskiej Bystrzycy. Mogliśmy uczestniczyć m.in. w promocji książki poświęconej historii Bańskiej Bystrzycy, której współtwórcami są pracownicy SVK, otwarciu nowej agendy Biblioteki – Centrum Informacji Amerykańskiej – Info USA. Jednym z punktów wizyty było otwarcie, przygotowanej przez nas, przywiezionej z Opola wystawy „Opole wczoraj i dziś. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu” (rok wcześniej podobną ekspozycję o SVK mieli oglądać czytelnicy WBP). Chcieliśmy przedstawić kolegom ze Słowacji krótką historię i dzień dzisiejszy WBP, jak też zaprezentować nasze miasto. Z przyjemnością musimy stwierdzić, że przywiezione materiały wzbudziły duże zainteresowanie w uczestnikach oficjalnego otwarcia wystawy. Porównywano struktury obu bibliotek, warunki pracy, formy działalności. Wiele pozytywnych emocji wywołała część wystawy opisująca Opole. Interesowano się historią, pytano o szczegóły dotyczące powodzi z 1997 r. Część z oglądających wspominała swój pobyt w naszym mieście. Dużą grupę Opole zaciekało, jako cel wycieczek. Miłym

zaskoczeniem była dla nas znajomość Polski wśród tych, z którymi spotkaliśmy się, wielość, często prywatnych kontaktów z Polakami.

Program naszej wizyty obejmował również zapoznanie się ze strukturą Biblioteki w Bańskiej Bystrzycy, formami pracy oraz nowymi, ciekawymi inicjatywami.

Państwowa Biblioteka Naukowa w Bańskiej Bystrzycy jest biblioteką o kilkudziesięcioletniej tradycji, początki jej sięgają roku 1926, kiedy to w Bańskiej Bystrzycy powstała Biblioteka Miejska, w 1969 zyskała status Państwowej Biblioteki Naukowej. Usytuowana jest w pięknym, zabytkowym budynku dawnego Zupneho Domu. Współcześnie jest nowoczesną i wszechstronną instytucją żywo reagującą na potrzeby lokalne w zmieniającej się sytuacji społeczno-politycznej. Od 1999 r. w Bibliotece działa system informatyczny Virtua. Biblioteka nastawiona jest na realizację zadań informacyjnych nowoczesnej biblioteki z uwzględnieniem, w dużym stopniu, potrzeb środowiska akademickiego Bańskiej Bystrzycy. W tym celu nacisk kładzie się na odpowiedni dobór księgozbioru (aktualnie biblioteka posiada 1.660.000 jednostek), sprawność w obsłudze czytelników zamawiających książki przez Internet, jak też rozbudowę struktury Biblioteki, co znajduje odbicie w powstających specjalistycznych czytelniach np. językowych (udostępniających księgozbiór i informacje związane z literaturą np. niemiecką, ukraińską, rosyjską), jak również służących informacją o Unii Europejskiej czy Stanach Zjednoczonych (w trakcie pobytu delegacji otwarto nowy oddział Info USA). W odrestaurowanych, ale nowocześnie zaaranżowanych wnętrzach biblioteki znajdują się również Muzeum Literatury (skoncentrowane na gromadzeniu zbiorów regionalnych), Muzeum Instrumentów Muzycznych oraz Galeria Sztuki. W tych agendach przeprowadzane są lekcje biblioteczne, zapoznające, głównie młodego czytelnika, z historią literatury, czy zmianami obyczajowymi, które można prześledzić na przykładzie rozwoju i przeobrażeń instrumentów muzycznych. Ciekawą inicjatywą biblioteki jest prowadzenie dla czytelników, w formie odpłatnej, różnego rodzaju szkoleń z zakresu obsługi komputera. Zają-

cia obejmują zarówno obsługę programu bibliotecznego jak i też zapoznanie chętnych z możliwościami programów komputerowych służących np. do edytowania tekstu. Bogactwo działań przeprowadzanych w Bibliotece jest olbrzymie. Biblioteka jest miejscem łączącym w sobie funkcje biblioteki, domu kultury, muzeum. W przyszłości, w murach Biblioteki ma również znaleźć się, działający w Bańskiej Bystrzycy teatr kukielkowy. Biblioteka, jaką zobaczyliśmy tętniła życiem a wielość i różnorodność propozycji i organizowanych imprez wskazywała, że placówka ta znacznie wykracza poza swoje podstawowe funkcje, stając się centrum kultury.

Wyjechaliśmy z Bańskiej Bystrzycy zauroczeni nie tylko miastem i okolicą, ale również życzliwością i otwartością kolegów z zaprzyjaźnionej biblioteki.

Violetta Łabędzka

Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

*Kronika ważniejszych wydarzeń
społeczno-kulturalnych Opolszczyzny
(lipiec-sierpień 2004 r.)*

czerwiec - lipiec

750 lat Paczkowa

31.05.-3.06 – Konferencja „Witold Gombrowicz i Niemcy” (Brzeg), zorganizowana przez uniwersytety w Hamburgu i Opolu. Naukowcy z Niemiec, Szwajcarii, Austrii i Polski dyskutowali m.in. na temat odbioru dzieł polskiego pisarza w Niemczech.

3.07 – Festiwal Piosenki Angielskiej (Brzeg)

sierpień

1.06 – Historyczna bitwa o Twierdzę Nyską odbyła się w Forcie wodnym nad Bielawką w Nysie. Inscenizację przygotowało Towarzystwo Przyjaciół Fortyfikacji dla uczczenia Dni Twierdzy Nysa. Jednostki w mundurach z przełomu XVIII i XIX w. przyjechały z Polski, Czech by dać obraz grozy wojny jaka w 1807 r. przeszła przez miasto.

6-8.08 – Dni Gogolina. W ramach imprez odbył się m.in. rajd rowerowy, Młodzieżowy Turniej Sołectw, ogólnopolskie zawody żużlowe, festyn rodzinny.

7-8.08 – IX Międzynarodowy Festyn Rycerski (Opole). Do Opola przyjechało kilkuset rycerzy z Białorusi, Czech, Austrii, Rumunii.

13-15.08 – uroczystości związane z 11. rocznicą odzyskania przez Korfantów praw miejskich. Korfantów uzyskał prawa miejskie w XIV w., a pierwszy raz został odnotowany w źródłach historycznych w 1335 r. jako Friedland i tak nazywał się do 1945 r. Nowa

nazwę nadano mu po wojnie na cześć Wojciecha Korfantego. Zniszczenia wojenne i zmiana struktury administracyjnej powiatów sprawiły, że Korfantów utracił prawa miejskie. Ponownie stał się miastem w piątek 13 sierpnia 1993 r.

wrzesień

Tomasz Różycki został laureatem Nagrody im. Kościelskich, najwyższego polskiego wyróżnienia literackiego przyznawanego za granicą. Obradujące pod kierunkiem Jacka Wioźniakowskiego jury doceniło „Dwanaście stacji”.

W brzeskim kościele św. Krzyża odślonięto niezwykłą rzeźbę, prawdopodobnie jedyną taką w środkowej Europie przedstawiającą Maryję i zakrwawionego Jezusa niezwykle realistycznie.

Tytuł Najpiękniejszej Wsi Opolszczyzny otrzymał Kamień Śl.

11-12.09 – Mistrzostwa Europy Mażorettek (Opole). Na mistrzostwa przyjechało ponad 1300 zawodniczek z Chorwacji, Słowacji, Czech, Węgier i Polski.

19.09 – II Opolski Festiwal Nauki.

24-28.09. – Dni Nadrenii-Palatynatu w województwie opolskim (Głogówek, Brzeg, Nysa, Dobrodzień, Opole). W ramach Dni mieszkańcy Opolszczyzny mieli okazję zobaczyć m.in. zespół Villa Musica z koncertem utworów Beethovena, Schuberta i Pendereckiego, tragicomedie Karla Wittlingersa “Czy znacie Mleczną Drogę” w wykonaniu Sceny Nadrenii-Palatynatu.

25-26.09 – Turniej Rycerski (Byczyna), w którym wziął udział kwiat rycerstwa z Polski, Białorusi, Rosji i Austrii. Mieszkańcy Byczyny mieli okazję zobaczyć potyczki w strzelaniu z łuku, zapasach i walce wręcz.

25-26.09 – XVII Przegląd Piosenki Turystycznej i Piosenki Śpiewanej “Wrzosowisko” (Kędzierzyn-Koźle). Uczestnikami przeglądu było 11 wykonawców z całej Polski. Główną nagrodę otrzymali ex aequo Michał Łanuszko z Krakowa i zespół Gabrys z Konina.

październik

2-3.10 – Międzynarodowy Festiwal Filmów Niezależnych „Publicystyka” (Kędzierzyn-Koźle). Na festiwalu pokazywana była amatorska twórczość filmowa. Swoje obrazy zaprezentowali twórcy z Polski, Norwegii i Chorwacji. Główną nagrodę na festiwalu „Publicystyka” zdobył Jarosław Sztandera, prezentując film o pielgrzymce osób niepełnosprawnych do francuskiego Lourdes.

5-9.10 – XV Międzynarodowy Festiwal „Jazz Rock Meeting 2004” (Opole, Zdzeszowice, Moszna). Największą gwiazdą festiwalu była grupa Adam Holzman Quartet.

13-29.10. – XIII Międzynarodowy Festiwal Perkusyjny (Opole-Wrocław). W trakcie imprezy odbyły się 24 koncerty i warsztaty muzyczne. W tym roku festiwal po raz pierwszy zagościł we Wrocławiu. Gościem otwierającym festiwal był Simon Philips, perkusista znany z występów w grupie Toto, pracujący z największymi gwiazdami rocka Mickiem Jaggerem, Peterem Gabrielem.

15.10 – Sejmik wojewódzki przyznał Zbyszko Bednorzowi dyplom „Honorowego Obywatela Województwa Opolskiego”.

listopad

6.11 – Salon Jesienny 2004 (Opole). Laureatami zostali: Beata Wiewiórka - Nagroda Marszałka Województwa Opolskiego, Edward Szczapow – Nagroda Prezydenta Miasta Opola, Joanna Lewandowska – Nagroda Okręgu Opolskiego Związku Polskich Artystów Plastyków, Katarzyna Madej-Górniak – Nagroda „NTO”, Jerzy Beski – Nagroda Elektrowni Opole, Marian Szczerba – Nagroda TPO, Łucja Piwowar-Bagińska – Nagroda Galerii Sztuki Współczesnej, Wit Pichurski – Nagroda Galerii „Studzienna”, Halina Fleger – Wyróżnienie Hotelu „Mercure”, Stanisław Białogłowicz – Wyróżnienie Marszałka Województwa Opolskiego.

12.11 – Wojewódzkie Spotkania Amatorskich Teatrów Lalek (Strzelce Op.). W spotkaniach wzięło udział siedem teatrów dziecię-

cych. Impreza towarzyszącą były warsztaty dla instruktorów.

27-28.11 – XIII Przegląd Chórów i Zespołów Śpiewaczych Mniejszości Niemieckiej (Walce). W przeglądzie uczestniczyło osiem chórów i dwadzieścia cztery zespoły z całego regionu. Pierwsze miejsce zdobyli „Canthabiles” z Kątów Opolskich w kategorii chórów i „Seniores” z Łącznika wśród zespołów śpiewaczych.

grudzień

Licealiści z Zawadzkiego nakręcili reportaż „Wirtualne podróże” i wygrali nim polską edycję konkursu Netdays. Reportaż opowiada o międzynarodowych kontaktach uczniów.

II Opolska Jesień Literacka (Opole). W ramach tygodnia literackiego odbyły się m.in. promocja książek Janusza Drzewuckiego poświęconych Zbigniewowi Herbertowi, spotkania z opolskimi literatami Pawłem Marcinkiewiczem, Jackiem Podsiadłą i Tomaszem Różyckim, wręczenie nagród laureatom ogólnopolskiego konkursu na esej „Między Ojczyzną a Syncyzną. Gombrowicz o polskości w perspektywie dzisiejszej Europy”, projekcja filmu „Pręgi”.

11.12 – XV Międzynarodowy Najazd Poetów na Zamek w Brzegu.

28.12. - Po 8 latach przerwy w Brzegu powrócono do przyznawania miejskiej nagrody. Brzescy radni uchwalili, że co 2 lata będą przyznawane nagrody “Złote Kotwice”. Po raz pierwszy statuetki z herbem miasta zostały wręczone na sesji rady w trzech kategoriach: „Człowiek” – Janowi Majewskiemu, Robertowi Hejmanowi, „Gospodarka-samorząd-promocja” – Cecylii Zdebik oraz „Działalność charytatywno-społeczna” – Zbigniewowi Piątkowskiemu, Waleriowskiemu Twardzikowi.

28.12 – Wręczenie dorocznych nagród dla osób i organizacji przyczyniających się do rozwoju regionu kędzierzyńsko-kozielskiego. Statuetki koziołka otrzymali: wójt Reńskiej Wsi Marian Wojciechowski, Fundacja Rozwoju Śląska oraz Wspierania Inicjatyw Lokalnych

z Opoła oraz ojciec Norbert Sojka proboszcz Parafii św. Eugeniusza de Mazenod w Kędzierzynie-Koźlu w latach 1993-2003. Nagrody przyznała Rada powiatu Kędzierzyna-Koźła.

NOWOŚCI O ŚLĄSKU OPOLSKIM

propozycje do księgozbioru podręcznego

Banik Joanna : Lewin Brzeski : monografia miasta / współpr. Jerzy Kochler. - Opole : Wydaw. MS, 2005. - 292, [4] s. : il. nuty, portr. - Bibliogr. s. 289-293

Jest to pierwsze wydanie historii Lewina Brzeskiego, miasta, którego dzieje sięgają XIII wieku. Książka zawiera w sobie wiele nieodkrytych dotąd a wartych poznania faktów z historii miasta. Opowiada o miejscach, ludziach i wydarzeniach, które wywarły wpływ na jego losy.

Banik Joanna : Rody opolskie. - Żyrardów : „ARSGRAF”, 2005. - 81 s. : il., portr. - Bibliogr. s. 77-80

Książka zawiera dzieje jedenastu najznakomitszych rodów szlacheckich na Śląsku Opolskim: panów z Pogorzeli, Beessów, Larischów, Oppelsdorffów, Prószkowskich, Praschmów, Gaszynów, Renardów, Schaffgoptschów, Tiele-Wincklerów, Francken-Sierstorgffów. Autorka opisała historię właścicieli zamków i pałaców opolskich w sposób bardzo przystępny, dzięki temu książka jest przeznaczona dla szerokiego kręgu czytelników interesujących się historią.

Bazielich Barbara : Ludowe wyszycia i hafty na Śląsku. - Katowice : Muzeum Śląskie, 2005. - 214 [2] : il. - Bibliogr. s. 205-206, Summ. Rés. Zsfg

Autorka stara się odtworzyć obraz tradycyjnego zdobnictwa ludowej odzieży na Śląsku, korzystając ze zbiorów muzealnych w Bytomiu, Opolu, Wrocławiu, Jeleniej Góry, Cieszynie, Wiśle i Bielsku-Białej. W bogato ilustrowanej pracy prezentowane są różne rodzaje wyszyć i haftów, techniki ich wykonywania, surowce jakich używano w tego typu zdobnictwie.

Gaworski Marek : Zamki, pałace i dwory ziemi strzeleckiej. - Opole : Wydaw. MS, 2005. - 77 s. il. - Bibliogr. s. 77

Bogato ilustrowany album pomoże czytelnikom w poznaniu bogatej historii powiatu strzeleckiego. Zdjęcia archiwalne i stan obecny pałaców m.in. w Błotnicy Strzeleckiej, Izbicku, Płużnicy Wielkiej, Strzelcach Opolskich, Szymiszowie, Zawadzkiem, Kamieniu Śl. może zachęcić do zwiedzania. Po niektórych obiektach nie został nawet kamień, stąd tak cenna jest stara dokumentacja fotograficzna.

50 [Pięćdziesiąt] lat Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Opolskiego : księga jubileuszowa / pod red. Mieczysława Bałowskiego, Stanisława Kochmana, Uniwersytet Opolski. Wydział Filologiczny. - Opole : Wydaw. Uniwersytetu Opolskiego, 2005. - 124 s., [4] k. tabl. : il.

1 października 2004 roku minęło pół wieku od momentu powołania do życia opolskiej Alma Ma-

ter, a tym samym Wydziału Filologiczno-Historycznego, który był jednym z filarów tej uczelni. Opolscy naukowcy Stanisław Kochman, Zdzisław Piasiecki, Feliks Pluta, Dorota Simonides, Mieczysław Bałowski opisują początki i stan obecny Wydziału Filologicznego, literaturoznawstwo opolskie, badania językoznawcze i folklorystyczne w Wyższej Szkole Pedagogicznej i Uniwersytecie Opolskim.

Podsiadło Jacek : Kra. - Kraków : „Znak”,
2005. - 35, [5] s.

Jacek Podsiadło, opolanin z zamieszkania, jest laureatem wielu nagród i konkursów literackich, m.in. Nagrody im. Georga Trakla (1994), Nagrody Kościelskich (1998), Nagrody Czesława Miłosza (2000). Wydał wiele tomików poetyckich. Od 2000 roku jest felietonistą „Tygodnika Powszechnego”. „Kra” jest pierwszym tomikiem nowych wierszy Podsiadły od wydania w 1999 roku „Wychwytu Grahama”.

Słownik pisarzy śląskich / pod red. Jacka Lyszczyzny, Dariusza Rotta. - T.1. - Katowice : Wydaw. Uniwersytetu Śląskiego, 2005. - 155, [3] s. - (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach : nr 2312). - Bibliogr. przy hasłach

Słownik zawiera biogramy postaci, które współtworzyły od czasów najdawniejszych po pierwszą połowę XIX w. dzieje literatury śląskiej. Jest przewodnikiem faktograficznym i bibliograficznym dla naukowców oraz pomocą dydaktyczną w szkole średniej. Wiele przedstawionych sylwetek ma związek ze Śląskiem Opolskim.

Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa opolskiego w 2004 roku : charakterystyka regionu i jego powiatów / [aut. Joanna Żurawska, Iwona Mąkolska, Roland Wrzeciono] ; Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Departament Rozwoju Regionalnego. Referat Badań i Analiz Strategicznych. - Opole : [Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego], 2005. - 206 s. : wykr.

Praca dostarcza wiedzy na temat sytuacji gospodarczej, demograficznej, społecznej województwa. Jest cennym materiałem źródłowym dla pracowników nauki i studentów zajmujących się tematyką naszego regionu. W drugiej części pracy przedstawiono obszerną charakterystykę regionu, mającą charakter monografii oraz syntetyczne opisy powiatów, zawierające podstawowe dane o każdym z nich.

Szołtysek Marek : Górny Śląsk : przewodnik po regionie. - Bielsko-Biała : Wydaw. Pascal, 2005. - 313 s. : il., mapy, portr.

Marek Szołtysek to pisarz i publicysta specjalizujący się w tematyce śląskiej. W sposób oryginalny i niekonwencjonalny popularyzuje wiedzę o swojej małej ojczyźnie. Podobnie został opracowany niniejszy przewodnik, w którym autor oprócz dziejów Śląska, propozycji tras wycieczkowych, opisu miejscowości, udziela cennych wskazówek dotyczących gwary, kuchni, obyczajów, tradycji, architektury śląskiej.

Wybitni Niemcy z Opola / oprac. red. Maciej Borkowski. - Gliwice-Opole : Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, 2005. - 42 s. : il., portr. - (Wybitni Niemcy Górnośląscy)

Książka ta jest jednym z pierwszych kroków w poznawaniu niezafalszowanej historii Opola i ludzi z nim związanych. Grono opolskich pracowników naukowych i regionalistów przygotowało biografie wybitnych niemieckich opolan: burmistrza Opola Franza Goretzkiego, fotografa Maxa Glauera, pisarzy Hansa Niekrawetza i Alfreda Nowinskiego, lekarza i podróżnika Edwarda Schnitzera, chemika Rudolfa Knietscha i fizyka Theodora Kaluza, opolskiego rabina Adolfa Wienera, malarza i grafika Wilhelma Kuhnerta oraz właścicieli majątków w Półwsi, Sławicach i Bierkowicach rodziny von Eynern.

Wybrane problemy uczestnictwa i upowszechniania kultury na Opolszczyźnie / pod red. Eleonory Sapii-Drewniak ; Uniwersytet Opolski. - Opole : Wydaw. Uniw. Opolskiego, 2005. - 146 s. - Summ. Bibliogr. przy rozdz.

Publikacja jest zbiorem artykułów eksponujących problemy współczesnej aktywności kulturalnej i upowszechniania kultury w regionie Śląska Opolskiego. Znalazły się tu prace dotyczące tradycji upowszechniania kultury na Opolszczyźnie, aktywności kulturalnej mieszkańców gminy Dobrzeń Wielki, działalności kulturalnej w zakładach karnych, amatorskiej działalności artystycznej na przykładzie Uniwersytetu Ludowego w Błotnicy Strze-

leckiej, czytelnictwa nauczycieli w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej czy sylwetki Alojzego Wierzgonia, artysty - malarza, nauczyciela, który pracując z młodzieżą wdrażał ją do aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Zajączkowska Urszula : Opole : 150 lat fotografii. - Opole : Wydaw. MS, 2005. - 253, [3] s. : il. - Bibliogr. s. 216

Album stanowi pokłosie wystawy pt. „Opole - pion i poziom” zorganizowanej przez Muzeum Śląska Opolskiego. Unikatowe zdjęcia ukazują Opole jako stolicę: rejencji opolskiej, prowincji górnośląskiej i województwa opolskiego. Autorka zamieściła informacje o fotografach i pracowniach fotograficznych Opola.

oprac. Hanna Jamry

